

Zatwierdzam

KOMENDANT GŁÓWNY
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ

gen. brygadier Wiesław LEŚNIAKIEWICZ

**ZASADY ORGANIZACJI RATOWNICTWA
WYSOKOŚCIOWEGO W KRAJOWYM SYSTEMIE
RATOWNICZO-GAŚNICZYM**

Warszawa, listopad 2012 r.

SPIS TREŚCI:

CZĘŚĆ 1	WPROWADZENIE.....	4
CZĘŚĆ 2	ORGANIZACJA RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO W KSRG - ZAKRESIE PODSTAWOWY.....	7
2. 1.	Jednostki realizujące ratownictwo wysokościowe w zakresie podstawowym.	7
2. 2.	Standard gotowości operacyjnej jednostek.	7
2. 3.	Zakres zadań ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym.	7
2. 4.	Wymagania kwalifikacyjne strażaków i ratowników.	8
2. 5.	Minimalny standard wyposażenia jednostki.....	9
2. 6.	Podstawowe zasady organizacyjne.	9
2. 7.	Współdziałanie jednostek realizujących zadania w zakresie podstawowym z SRGW na lądowisku.....	11
CZĘŚĆ 3	ORGANIZACJA RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO W KSRG - ZAKRES SPECJALISTYCZNY	12
3. 1.	Jednostki realizujące zadania w zakresie specjalistycznym.	12
3. 2.	Standard gotowości operacyjnej SGRW.....	12
3. 2. A.	Dla poziomu gotowości A:	12
3. 2. B.	Dla poziomu gotowości B:.....	13
3. 2. C.	Dla poziomu gotowości C:.....	13
3. 3.	Zakres zadań ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznym.	13
3. 3. A.	Dla poziomu gotowości A:	13
3. 3. B.	Dla poziomu gotowości B:.....	14
3. 3. C.	Dla poziomu gotowości C:.....	14
3. 4.	Standard kwalifikacji i liczebności ratowników SGRW.....	14
3. 4. A.	Dla poziomu gotowości A:	15
3. 4. B.	Dla poziomu gotowości B:.....	16
3. 4. C.	Dla poziomu gotowości C:.....	17
3. 5.	Standard wyposażenia minimalnego.....	18
3. 6.	Podstawowe zasady organizacji i funkcjonowania.....	20
3. 6. A.	Zasady organizacji Specjalistycznych Grup Ratownictwa Wysokościowego	20
3. 6. B.	Zasady dysponowania Specjalistycznych Grup Ratownictwa Wysokościowego.....	24
3. 6. C.	Dodatkowe zasady organizacji Specjalistycznych Grup Ratownictwa Wysokościowego w szkołach Państwowej Straży Pożarnej.	26
CZĘŚĆ 4	ZADANIA PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ W ZAKRESIE WYPELNIANIA ROLI ORGANIZATORA RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO W KSRG.....	27
CZĘŚĆ 5	OGÓLNE ZASADY PROWADZENIA DZIAŁAŃ RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO	30
5. 1.	Dowodzenie.....	30

5. 2.	Taktyka działań	30
5. 3.	Zasady bezpieczeństwa	31
	5. 3. A.Działania z wykorzystaniem śmigłowca.....	31
	5. 3. B.Działania technikami alpinistycznymi	32
5. 4.	Łączność w trakcie działań.....	44
CZĘŚĆ 6	ZASADY ORGANIZACJI SZKOLEŃ Z ZAKRESU RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO REALIZOWANEGO PRZEZ PAŃSTWOWĄ STRAŻ POŻARNĄ ORAZ UZYSKIWANIA STOPNI INSTRUKTORSKICH W RATOWNICTWIE WYSOKOŚCIOWYM....	45
6. 1.	Organizacja szkoleń.....	45
6. 2.	Zasady uzyskiwania stopni instruktorskich.....	47
CZĘŚĆ 7	DOSKONALENIE ZAWODOWE	52
CZĘŚĆ 8	WSPÓLPRACA MIĘDZYNARODOWA I TRANSGRANICZNA W ZAKRESIE RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO.....	55
CZĘŚĆ 9	ZADANIA WOJEWÓDZKIEGO KOORDYNATORA PSP DS. RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO.	55
CZĘŚĆ 10	KOMISJA DS. RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO.....	57
CZĘŚĆ 11	POSTANOWIENIA KOŃCOWE.....	58
CZĘŚĆ 12	SPIS ZAŁĄCZNIKÓW	59

CZĘŚĆ I WPROWADZENIE

Ratownictwo wysokościowe - jest to zespół czynności podjętych w celu ratowania ludzi, zwierząt zwłaszcza w miejscach i terenach trudnodostępnych, na wysokości i poniżej poziomu ziemi.

Ratownictwo wysokościowe wspomaga działania związane z ratowaniem zagrożonego: życia i zdrowia ludzi oraz zwierząt; mienia i środowiska; podczas gaszenia pożarów, ratownictwa medycznego, technicznego, chemicznego i ekologicznego i klęsk żywiołowych

Ratownictwo wysokościowe realizuje się w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym, zwanym dalej „KSRG” w zakresie:

1. **podstawowym** – obejmującym czynności ratownicze wykonywane w miejscach trudnodostępnych, zwłaszcza na wysokości oraz poniżej poziomu terenu (w tym nad wolną przestrzenią (przepaścią), przez wszystkie jednostki ratowniczo-gaśnicze Państwowej Straży Pożarnej, a także przez inne jednostki ochrony przeciwpożarowej lub inne podmioty deklarujące w gotowości operacyjnej zdolność do realizacji zadań według posiadanych możliwości organizacyjno – sprzętowych i wyszkolenia, w systemie całodobowym i całorocznym.
2. **specjalistycznym** – obejmującym czynności ratownicze wykonywane w miejscach trudnodostępnych, zwłaszcza na wysokości oraz poniżej poziomu terenu w tym nad wolną przestrzenią (przepaścią), przez specjalistyczne grupy ratownictwa wysokościowego KSRG (SGRW), do wykonania których konieczne jest użycie technik alpinistycznych i sprzętu specjalistycznego, w tym także z użyciem statków powietrznych (śmigłowców)

Rozwój ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym, następować powinien w takim kierunku, aby zdolność do realizacji działań ratowniczych tego rodzaju stała się powszechna dla wszystkich jednostek KSRG.

W pierwszej kolejności należy doprowadzić do wyszkolenia i wyposażenia tych jednostek ochrony przeciwpożarowej włączonych do KSRG, które chronią obszar, do którego czas dojazdu dla jednostek PSP wynosi 15 i więcej minut.

Właściwie terytorialnie stanowiska kierowania PSP powiadamiają i dysponują do działań ratownictwa wysokościowego jednostki ochrony przeciwpożarowej, jeśli we właściwych terytorialnie planach ratowniczych została uzgodniona ich gotowość do realizacji zadań ratownictwa wysokościowego. Potwierdzenie gotowości określonej w

planach ratowniczych, powinno być realizowane przez właściwe terytorialnie stanowiska kierowania PSP w ramach bieżącej analizy.

Ratownictwo wysokościowe prowadzone przez Specjalistyczne Grupy Ratownictwa Wysokościowego (SGRW) jest realizowane przez odpowiednio przeszkolonych ratowników krajowego systemu ratowniczo gaśniczego (KSRG) przy wykorzystaniu technik alpinistycznych, śmigłowca i innego sprzętu.

Pod pojęciem technik alpinistycznych należy rozumieć: techniki stosowane we wspinaczce górskiej, alpinizmie jaskiniowym, alpinizmie przemysłowym i inne techniki związane z działaniami na wysokości lub poniżej poziomu ziemi.

W niniejszych Zasadach przyjęto następujące założenia i pojęcia: ilekroć jest mowa o:

1. strażakach rozumie się przez to strażaków PSP, OSP, ZSP, ZSR i strażaków innych jednostek ochrony przeciwpożarowej;
2. ratownikach, rozumie się przez to ratowników innych podmiotów ratowniczych;
3. obszarze chronionym jednostki lub specjalistycznej grupy ratownictwa wysokościowego, rozumie się przez to zdefiniowaną strefę, w której ta jednostka lub grupa podejmie działania ratownicze w możliwie najkrótszym czasie
4. szkoleniu kwalifikacyjnym rozumie się przez to szkolenie podstawowe i uzupełniające, a także szkolenie ukończone w Szkołach Aspirantów PSP oraz SGSP;
5. czasie alarmowania, rozumie się przez to czas, który upłynął od momentu zaalarmowania do momentu osiągnięcia gotowości do wyjazdu zaalarmowanych zastępów;
6. niezwłocznym czasie alarmowania, rozumie się przez to:
 - a) w przypadku jednostki PSP – czas niezbędny wyłącznie na przygotowanie sprzętu i załogi dyżurującej w jednostce do wyjazdu,
 - b) w przypadku innej jednostki (w tym OSP) – czas niezbędny na przybycie strażaków lub ratowników do jednostki oraz przygotowanie sprzętu i załogi do wyjazdu.
7. czasie dojazdu do miejsca zdarzenia, rozumie się przez to czas, który upłynął od momentu wyjazdu do momentu przyjazdu na miejsce działań zaalarmowanych zastępów;

8. czasie podjęcia działań ratowniczych, rozumie się przez to czas, który upłynął od momentu zaalarmowania do momentu przyjazdu na miejsce działań zaalarmowanych zastępów;
9. wysokości operacyjnej obiektu, rozumie się przez to maksymalną wysokość lub głębokość obiektu, liczoną od poziomu uznanego za bezpieczny dla ewakuowanych ludzi do najwyższego (lub najgłębszego) poziomu, na którym może zachodzić konieczność prowadzenia działań ratowniczych;
10. do celów planistycznych należy przyjmować następujące parametry:
 - a) maksymalny czas alarmowania dla jednostki PSP – 3 min,
 - b) maksymalny czas alarmowania dla jednostki OSP – 10 min,
 - c) średnią prędkość poruszania się pojazdu ratowniczego po drogach krajowych i wojewódzkich - 60 km/h,
 - d) średnią prędkość poruszania się pojazdu ratowniczego po drogach powiatowych, gminnych i innych- 40 km/h,
 - e) średnią prędkość przemieszczania się ratowników przy pomocy śmigłowca - 150 km/h,
 - f) czas gotowości do startu śmigłowca - 30 min.

CZĘŚĆ 2 ORGANIZACJA RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO W KSRG - ZAKRESIE PODSTAWOWY

2.1. JEDNOSTKI REALIZUJĄCE RATOWNICTWO WYSOKOŚCIOWE W ZAKRESIE PODSTAWOWYM.

Ratownictwo wysokościowe w zakresie podstawowym realizują:

1. wszystkie jednostki ratowniczo-gaśnicze Państwowej Straży Pożarnej (JRG PSP),
2. jednostki ochrony przeciwpożarowej, w szczególności jednostki OSP włączone do KSRG, które zadeklarowały gotowość operacyjną do realizacji tych zadań oraz spełniają standardy gotowości, wykszolenia i wyposażenia.
3. inne podmioty ratownicze, które zadeklarowały gotowość operacyjną do realizacji tych zadań oraz spełniają standardy gotowości, wykszolenia i wyposażenia na podstawie stosownych umów, porozumień.

Docelowo, zdolność do podjęcia działań ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym powinny posiadać wszystkie jednostki KSRG.

2.2. STANDARD GOTOWOŚCI OPERACYJNEJ JEDNOSTEK.

Gotowość operacyjną określa się jako zdolność do podjęcia działań, polegających na realizacji zadań, określonych w pkt.2.3, przez co najmniej (3-6) strażaków lub ratowników w tym co najmniej 3 o kwalifikacjach określonych w pkt.2.4, wyposażony w sprzęt o standardzie określonym w pkt.2.5, przy zachowaniu **niezwłocznego** czasu alarmowania.

2.3. ZAKRES ZADAŃ RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO W ZAKRESIE PODSTAWOWYM.

W zakresie podstawowym czynności ratownicze obejmują w szczególności:

1. Dotarcie ratownika w dół za pomocą dostępnego sprzętu np.:
 - a) drabin,
 - b) z asekuracją z użyciem np: szelek bezpieczeństwa (uprząży asekuracyjnych), karabinków, lin, pętli stanowiskowych, itp.
2. Zjazd lub opuszczanie ratownika, (narzędzi itp.) z wykorzystaniem np.: lin i węzłów (między innymi: półwyblinki, ósemki - także na profilu zamkniętym, flagowego, ratowniczego), linkowych urządzeń ratowniczych,

ruchomego bloczka, wielokrążka, dwóch przęseł drabiny nasadkowej ustawionych jako trójnóg.

3. Dotarcie ratownika na wysokość z wykorzystaniem:
 - a) lin i sprzętu do asekuracji lub autoasekuracji (np: po konstrukcji stalowej),
 - b) drabin pożarniczych i podnośników,
 - c) dostępnych stałych zabezpieczeń np.: wózki, drabiny z koszem asekuracyjnym lub ze spocznikami
4. Praca ratownika w podparciu poprzez:
 - a) bezpośrednie wpięcie w stały punkt asekuracyjny lub stanowisko (np. za szczebel drabiny),
 - b) wpięcie do liny pionowej,
 - c) wpięcie do liny poziomej.
5. Zabezpieczenie uszkodzonego przed upadkiem z wykorzystaniem liny, pętli do asekuracji i uprząży ewakuacyjnej.
6. Ewakuacja osób, zwierząt i mienia przez:
 - a) wyciągnięcie lub opuszczenie z asekuracją z wykorzystaniem linkowego urządzenia ratowniczego i trójnożu ratowniczego lub opcjonalnie dwóch przęseł drabiny nasadkowej ustawionych jako trójnóg.
 - b) użycie ruchomego bloczka lub wielokrążka,
 - c) użycie węzła – półwyblinka, flagowy, ósemka (także na profilu zamkniętym), ratowniczy,
 - d) użycie skokochronu.
7. Współdziałanie z innymi podmiotami KSRG.
8. Współdziałanie z innymi podmiotami współpracującymi z KSRG (w tym między innymi: CSRG, GOPR, LPR, OSP spoza KSRG, PCK, PZA, TOPR, itp.).

2. 4. WYMAGANIA KWALIFIKACYJNE STRAŻAKÓW I RATOWNIKÓW.

Kwalifikacje do wykonywania zadań z zakresu ratownictwa wysokościowego na poziomie podstawowym uzyskują:

1. strażacy jednostek ochrony przeciwpożarowej z wyłączeniem OSP w ramach szkolenia kwalifikacyjnego,

2. członkowie jednostek OSP w ramach systemu szkolenia członków OSP biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych,
3. pozostali ratownicy w ramach szkoleń specjalistycznych.

Kompensowanie różnic wykształcenia na poziomie podstawowym należy realizować w ramach doskonalenia zawodowego.

Szkolenia powinny zapewnić uzyskanie kwalifikacji do prowadzenia czynności z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy w liczbie niezbędnej do zachowania ciągłości działań ratowniczych.

2. 5. MINIMALNY STANDARD WYPOSAŻENIA JEDNOSTKI.

Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt, pojazdy i środki techniczne do ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowych czynności ratowniczych stanowi *Załącznik Nr 2*.

Sprzęt powinien być przechowywany jako zestaw (za wyjątkiem trójnogu) w przeznaczonym do tego worze i kontrolowany zgodnie z zaleceniami producenta.

Sprzęt wchodzący w skład ww. zestawu, powinien spełniać normy PN i EN oraz posiadać certyfikaty CE.

Przykładowy wykaz norm stanowi *Załącznik Nr 7*.

2. 6. PODSTAWOWE ZASADY ORGANIZACYJNE.

1. Ratownictwo wysokościowe w zakresie podstawowym w KSRG organizuje właściwy terytorialnie komendant powiatowy lub miejski PSP, uwzględniając współpracę z: OSP, najbliższą SGRW a także innymi podmiotami ratowniczymi i służbami w oparciu o umowy i porozumienia.
2. Proces organizacji ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym powinien być poprzedzony analizą zagrożeń w obszarze chronionym, o której mowa w załączniku Nr 1 rozporządzenia MSWiA z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji KSRG uwzględniającą specyfikę obszarów chronionych, w szczególności między innymi:
 - obszary zamieszkałe,
 - obiekty podstawowej infrastruktury przemysłowej i komunikacyjnej (np. słupy, kominy, maszty, wiadukty, itp.).
 - studnie i kamieniołomy,

- skalne obiekty naturalne oraz sztuczne powierzchniowe i podziemne,
 - linowe koleje gondolowe i krzeselkowe,
 - obszary leśne.
3. Aktualną sieć, organizację oraz zasady dysponowania jednostek przygotowanych do podjęcia działań ratownictwa wysokościowego powinny zawierać plany ratownicze powiatu.
 4. Dla każdej jednostki przygotowanej do podjęcia działań ratownictwa wysokościowego ustala się obszar chroniony, zdefiniowany jako strefa, w której ta jednostka podejmie działanie ratownicze nominalnie w najkrótszym czasie
 5. Docelowa sieć i plan rozwoju jednostek przygotowanych do ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowych czynności ratowniczych (*Załącznik nr 4*), powinny zostać zawarte w powiatowym planie rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego.
 6. Planowana liczba i rozmieszczenie jednostek zdolnych do podjęcia działań ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym na terenie powiatu powinny uwzględniać:
 - a) stopień zagrożenia poszczególnych gmin w powiecie określony w analizie zagrożeń, o której mowa w załączniku Nr 1 do rozporządzenia MSWiA z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji KSRG,
 - b) rozkład terytorialny zdarzeń wymagających podjęcia działań ratownictwa wysokościowego w ostatnich 10 latach,
 - c) lokalizację oraz gotowość operacyjną specjalistycznych grup ratownictwa wysokościowego KSRG,
 - d) lokalizację oraz gotowość operacyjną innych podmiotów ratowniczych,
 - e) zasięgi obszarów chronionych takich samych jednostek w sąsiednich powiatach,
 - f) zdolność do podjęcia działań ratowniczych w zakresie podstawowym na terytorium powiatu, obejmującym co najmniej:
 - 80 % populacji zamieszkałej w powiecie,
 - 80 % powierzchni zurbanizowanej powiatu,
- maksymalnie w czasie:
- 15 min dla powiatów wysokiego poziomu zagrożenia,
 - 20 min dla powiatów średniego poziomu zagrożenia,

- 25 min dla powiatów niskiego poziomu zagrożenia z prawdopodobieństwem co najmniej 80 %.

7. Plany ratownicze powiatów oraz powiatowe plany rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego powinny uwzględniać potencjał ratowniczy innych powiatów i muszą być uzgodnione z właściwym komendantem wojewódzkim PSP.
8. Dysponowanie do działań w zakresie ratownictwa wysokościowego powinno uwzględniać następującą zasadę:

w przypadku naglego zagrożenia życia w pierwszej kolejności następuje dysponowanie wg obszaru chronionego 2 zastępów ratowniczych zdolnych do realizacji zadań w zakresie podstawowym oraz – za pośrednictwem SK KW PSP - SGRW o co najmniej poziomie gotowości A, dla której miejsce zdarzenia leży w jej obszarze chronionym, takim dostępnym środkiem transportu (w tym śmigłowcem), który umożliwi najszybsze dotarcie do miejsca zdarzenia, a ponadto powiadomienie podmiotów upoważnionych do ratownictwa górskiego, jeśli zdarzenie ma miejsce na obszarach górskich.

2. 7. WSPÓLDZIAŁANIE JEDNOSTEK REALIZUJĄCYCH ZADANIA W ZAKRESIE PODSTAWOWYM Z SRGW NA LĄDOWISKU.

Współdziałanie jednostek realizujących zadania w zakresie podstawowym z SGRW na lądowisku określa: program szkolenia doskonalącego dla strażaków KSRRG z zakresu współdziałania z SP ZOZ LPR, schemat zabezpieczenia miejsca lądowania i checklista przyjęcia śmigłowca rozesłana do wszystkich KW PSP i ZOSP RP oraz umieszczona na stronie internetowej straz.gov.pl w dziale pt: Krajowy System Ratowniczo Gaśniczy.

CZĘŚĆ 3 ORGANIZACJA RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO W KSRG - ZAKRES SPECJALISTYCZNY

3. 1. JEDNOSTKI REALIZUJĄCE ZADANIA W ZAKRESIE SPECJALISTYCZNYM.

Ratownictwo wysokościowe w zakresie specjalistycznym w KSRG realizują Specjalistyczne Grupy Ratownictwa Wysokościowego, w skrócie „SGRW” organizowane przez właściwych kierowników jednostek włączonych do KSRG określone w wojewódzkich planach rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, według wzoru określonego przez KG PSP, (Załącznik Nr 5)

W zależności od możliwości realizowania zadań ratowniczych, liczebności dostępnych ratowników i ich kwalifikacji oraz wyposażenia technicznego, SGRW utrzymują gotowość operacyjną poziomu A lub B lub C.

Utrzymywanie gotowości określonego poziomu wymaga spełnienia wszystkich standardów w zakresie: realizowanych zadań ratowniczych, liczebności dostępnych ratowników i ich kwalifikacji oraz wyposażenia technicznego, określonych dla danego poziomu. **W przypadku pojedynczych braków w wyposażeniu technicznym decyzję o zadeklarowaniu odpowiedniego poziomu gotowości podejmuje dowódca grupy, mając na względzie możliwość bezpiecznego wykonywania zadań dla określonego poziomu gotowości.**

3. 2. STANDARD GOTOWOŚCI OPERACYJNEJ SGRW.

3. 2. A. DLA POZIOMU GOTOWOŚCI A:

Gotowość operacyjną poziomu A określa się jako zdolność do podjęcia działań, polegających na realizacji zadań, określonych w pkt.3.3.A, przez co najmniej 2 strażaków lub ratowników o minimalnych kwalifikacjach określonych w pkt.3.4.A, wyposażonych w sprzęt o standardzie określonym w pkt.3.5, przy zachowaniu **niezwłocznego** czasu alarmowania we współdziałaniu z innym zastępem ratowniczym lub gaśniczym posiadającym gotowość operacyjną w zakresie ratownictwa wysokościowego na poziomie podstawowym.

3. 2. B. DLA POZIOMU GOTOWOŚCI B:

Gotowość operacyjną poziomu B określa się jako zdolność do podjęcia działań, polegających na realizacji zadań, określonych w pkt.3.3.B, przez co najmniej 3 strażaków lub ratowników o minimalnych kwalifikacjach określonych w pkt.3.4.B, wyposażonych w sprzęt o standardzie określonym w pkt.3.5, przy zachowaniu **niezwłocznego** czasu alarmowania.

3. 2. C. DLA POZIOMU GOTOWOŚCI C:

Gotowość operacyjną poziomu C określa się jako zdolność do podjęcia działań, polegających na realizacji zadań, określonych w pkt.3.3.C, przez co najmniej 5 strażaków lub ratowników o minimalnych kwalifikacjach określonych w pkt.3.4.C, wyposażonych w sprzęt o standardzie określonym w pkt.3.5, przy zachowaniu czasu alarmowania **nie dłuższego niż 15 min.**

Ponadto gotowość operacyjna poziomu C powinna oznaczać zdolność do podjęcia działań ratowniczych w tym z pokładu śmigłowca, przez kolejne 2 zespoły (co najmniej dwuosobowe), w czasie do 3 godzin po zadysponowaniu pierwszych ratowników do działań w ramach grupy.

3. 3. ZAKRES ZADAŃ RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO W ZAKRESIE SPECJALISTYCZNYM.

W zakresie specjalistycznym czynności ratownicze obejmują:

3. 3. A. DLA POZIOMU GOTOWOŚCI A:

1. Zadania określone dla ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym
2. Ratowanie życia i zdrowia, poprzez wykonywanie czynności ratowniczych w zakresie podstawowym z wykorzystaniem technik alpinistycznych i sprzętu specjalistycznego w stanie wyższej konieczności we współdziałaniu z innym zastępem ratowniczym lub gaśniczym posiadającym gotowość operacyjną w zakresie ratownictwa wysokościowego na poziomie podstawowym.

3. 3. B. DLA POZIOMU GOTOWOŚCI B:

1. Zadania określone dla ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznym poziomu gotowości A.
2. Samodzielne ratowanie życia i zdrowia i mienia, poprzez wykonywanie czynności ratowniczych za pomocą technik alpinistycznych i sprzętu specjalistycznego bez wykorzystania śmigłowca lub z pokładu śmigłowca.
3. Wsparcie działań SGRW poziomu gotowości A.

3. 3. C. DLA POZIOMU GOTOWOŚCI C:

1. Zadania określone dla ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznym poziomu gotowości A i B.
2. Samodzielne wykonywanie czynności ratowniczych i innych zadań wymagających zastosowania technik alpinistycznych i sprzętu specjalistycznego bez wykorzystania śmigłowca i jednocześnie z pokładu śmigłowca.
3. Wsparcie działań SGRW poziomu gotowości A i B.

3. 4. STANDARD KWALIFIKACJI I LICZEBNOŚCI RATOWNIKÓW SGRW.

1. Działania ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznym mogą prowadzić strażacy i ratownicy KSRG, którzy:
 - a) spełniają wymagania zdrowotne i wymagania w zakresie sprawności fizycznej do wykonywania zadań w ramach SGRW
 - b) ukończyli specjalistyczne szkolenie według programów obowiązujących w tym zakresie w KSRG i uzyskali tytuł:
 - młodszego ratownika wysokościowego KSRG,
 - ratownika wysokościowego KSRG,
 - starszego ratownika wysokościowego KSRG,
 - instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG,
 - starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG.
2. Działania ratownictwa wysokościowego mogą wspierać pozostali strażacy i ratownicy, którzy posiadają następujące kwalifikacje i aktualne uprawnienia:
 - a) do obsługi pojazdów samochodowych i sprzętu specjalistycznego stanowiącego wyposażenie grupy, w zakresie pragmatyki KSRG – przy

- wykonywaniu prac związanych z obsługą tego sprzętu w ramach ratownictwa wysokościowego,
- b) do prowadzenia czynności ratowniczych w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy,
 - c) umiejętności w zakresie ratownictwa wysokościowego nabyte w ramach szkolenia kwalifikacyjnego i utrwalane w ramach doskonalenia zawodowego przy wykonywaniu działań ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym.
3. Uprawnienia do dowodzenia działaniami ratowniczymi SGRW posiadają strażacy i ratownicy z tytułem:
- a) starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG,
 - b) instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG,
 - c) starszego ratownika wysokościowego KSRG,
 - d) ratownika wysokościowego KSRG,
 - e) młodszego ratownika wysokościowego KSRG od minimum 2 lat, posiadający kwalifikacje uprawniające do kierowania działaniami ratowniczymi na poziomie co najmniej interwencyjnym.
4. Uprawnienia do podejmowania działań ratownictwa wysokościowego z pokładu śmigłowca posiada zespół strażaków lub ratowników w składzie: minimum starszy ratownik wysokościowy i ratownik wysokościowy, przygotowany i wyposażony w niezbędny sprzęt ratowniczy.
5. Ratownicy KSRG posiadający tytuł młodszego ratownika wysokościowego KSRG mogą prowadzić działania ratownicze z wykorzystaniem specjalistycznego sprzętu i technik bez użycia śmigłowca.
6. Tryb uzyskiwania uprawnień i tytułów instruktora oraz starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG określa Część 6 „Zasad...”

3. 4. A. DLA POZIOMU GOTOWOŚCI A:

SGRW poziomu gotowości A powinna:

- 1. składać się z co najmniej 12 strażaków lub ratowników oraz dowódcy, w tym:
 - a) co najmniej 12 o kwalifikacjach co najmniej młodszego ratownika wysokościowego KSRG oraz przygotowanych dodatkowo w zakresie wykorzystania środków transportu lotniczego (w tym śmigłowców) do przemieszczania członków grupy,

- b) co najmniej 6 o kwalifikacjach do dowodzenia działaniami SGRW,
 - c) co najmniej 12 ratowników z uprawnieniami z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy,
 - d) co najmniej 6 z uprawnieniami do obsługi pojazdów samochodowych i sprzętu specjalistycznego stanowiących wyposażenie grupy,
2. i być tak zorganizowana aby:
- a) zapewnić wymagania gotowości operacyjnej określonej w pkt.3.2.A przez co najmniej 2 strażaków lub ratowników, w tym:
 - co najmniej 2 młodszych ratowników wysokościowych KSRG oraz przeszkolonych dodatkowo w zakresie wykorzystania środków transportu lotniczego (w tym śmigłowców) do przemieszczania członków grupy,
 - co najmniej 1 strażaka lub ratownika o kwalifikacjach do dowodzenia działaniami SGRW,
 - co najmniej 2 strażaków lub ratowników z uprawnieniami z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy
 - co najmniej 1 strażaka lub ratownika z uprawnieniami do obsługi pojazdów samochodowych i sprzętu specjalistycznego stanowiących wyposażenie grupy.

3. 4. B. DLA POZIOMU GOTOWOŚCI B:

SGRW poziomu gotowości B powinna:

1. składać się z co najmniej 18 strażaków lub ratowników oraz dowódcy, w tym:
 - a) co najmniej 6 o kwalifikacjach co najmniej młodszego ratownika wysokościowego KSRG,
 - b) co najmniej 6 o kwalifikacjach co najmniej ratownika wysokościowego KSRG,
 - c) co najmniej 6 o kwalifikacjach co najmniej starszego ratownika wysokościowego KSRG,
 - d) co najmniej 12 ratowników z uprawnieniami z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy
 - e) co najmniej 6 z uprawnieniami do obsługi pojazdów samochodowych i sprzętu specjalistycznego stanowiących wyposażenie grupy.
2. i być tak zorganizowana aby:

- a) zapewnić wymagania gotowości operacyjnej określonej w pkt.3.2.B przez co najmniej 3 strażaków lub ratowników, w tym:
- co najmniej 1 młodszego ratownika wysokościowego KSRG,
 - co najmniej 1 ratownika wysokościowego KSRG,
 - co najmniej 1 starszego ratownika wysokościowego KSRG,
 - co najmniej 2 ratowników z uprawnieniami z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy
 - co najmniej 1 strażaka lub ratownika z uprawnieniami do obsługi pojazdów samochodowych i sprzętu specjalistycznego stanowiących wyposażenie grupy.

Skład grupy powinni uzupełniać strażacy lub ratownicy obsługujący sprzęt logistyczny i pomocniczy.

3. 4. C. DLA POZIOMU GOTOWOŚCI C:

SGRW poziomu gotowości C powinna:

1. składać się z co najmniej 30 strażaków lub ratowników oraz dowódcy, w tym:
 - a) co najmniej 18 o kwalifikacjach co najmniej młodszego ratownika wysokościowego KSRG,
 - b) co najmniej 6 o kwalifikacjach co najmniej ratownika wysokościowego KSRG,
 - c) co najmniej 6 o kwalifikacjach starszego ratownika wysokościowego KSRG,
 - d) co najmniej 12 ratowników z uprawnieniami z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy,
 - e) co najmniej 18 strażaków lub ratowników z uprawnieniami do obsługi pojazdów samochodowych i sprzętu specjalistycznego stanowiących wyposażenie grupy.
2. i być tak zorganizowana aby:
 - a) zapewnić wymagania gotowości operacyjnej określonej w pkt.3.2.C przez co najmniej 6 (5+ kierowca) strażaków lub ratowników, w tym:
 - co najmniej 3 młodszych ratowników wysokościowych KSRG,,
 - co najmniej 1 ratownika wysokościowego KSRG,

- co najmniej 1 starszego ratownika wysokościowego KSRG,
- co najmniej 2 ratowników z uprawnieniami z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy,
- co najmniej 3 strażaków lub ratowników z uprawnieniami do obsługi pojazdów samochodowych i sprzętu specjalistycznego stanowiących wyposażenie grupy.

Skład grupy powinni uzupełniać strażacy lub ratownicy obsługujący sprzęt logistyczny i pomocniczy.

Jeżeli liczba ratowników w grupie jest wystarczająca do spełnienia warunków gotowości operacyjnej, grupa nie musi spełniać warunku liczebności minimalnej.

3. 5. STANDARD WYPOSAŻENIA MINIMALNEGO.

1. SGRW dysponuje sprzętem:
 - a) ratowniczym – używanym do działań ratowniczych i ćwiczebnych akcji ratowniczych,
 - b) szkoleniowo – treningowym, będącym pełnosprawnym sprzętem ratowniczym, wykorzystywanym przede wszystkim do szkolenia i treningu ratowników,
 - c) transportowym, przewidzianym do przemieszczania sprzętu i ratowników w różnych warunkach terenowych,
 - d) wyposażeniem indywidualnym dla każdego z członków SGRW zgodnie ze standardem określonym w *Załączniku 3*
2. Sprzęt SGRW powinien umożliwiać skuteczne prowadzenie działań na określonym terenie chronionym.
3. SGRW powinna posiadać dostęp do specjalistycznego obiektu przystosowanego do ćwiczeń na wysokości technikami alpinistycznymi, o wysokości min. 20 m.
4. Sprzęt szkoleniowo – treningowy powinien umożliwiać realizację zajęć doskonalenia zawodowego.
5. SGRW wyposażona jest w sprzęt, którego minimalny standard określa *Załącznik Nr 3*.
6. SGRW poziomu gotowości C powinna posiadać stały dostęp do śmigłowca przygotowanego do działań ratownictwa wysokościowego, zdolnego do prowadzenia działań ratowniczych z użyciem wciągarki lub technik linowych z pokładu śmigłowca z gotowością do startu - 30 min.

7. Sprzęt SGRW powinien umożliwiać skuteczne prowadzenie działań na przydzielonym obszarze chronionym. Zestaw sprzętu powinien być uzupełniany dodatkowymi elementami odpowiadającymi specyfice działania na określonym obszarze chronionym danej SGRW. Wykaz dodatkowego sprzętu określa dowódca SGRW w porozumieniu z kierownikiem jednostki ratowniczej tworzącej grupę.
8. Zestaw sprzętu ratowniczego i szkoleniowo – treningowego oraz wyposażenia indywidualnego, który może ulec szybkiemu zużyciu lub zniszczeniu podczas użytkowania powinien być zwiększony o zapas około 20% normatywu określonego w „Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji ws. szczegółowych zasad wyposażenia jednostek organizacyjnych PSP” dla sprzętu z tworzyw sztucznych i około 10% ww. normatywu dla sprzętu metalowego. Zapas ten jest przeznaczony na bieżące odtwarzanie bazy sprzętowej.
9. Sprzęt wchodzący w skład sprzętu ratowniczego, szkoleniowo – treningowego i wyposażenia indywidualnego powinien posiadać wymagane i odpowiednie certyfikaty CE i spełniać normy PN i EN lub UIAA (Union Internationale des Association d’Alpinisme - Międzynarodowa Federacja Związków Alpinistycznych).
10. Liny statyczne i dynamiczne stosowane w ratownictwie wysokościowym powinny być zgodne z normami: EN 1891 – dla lin statycznych i EN 892 – dla lin dynamicznych.
11. Karabinki stosowane w ratownictwie wysokościowym powinny mieć zabezpieczenie. Jako podstawową blokadę zaleca się blokowanie przez zakręcanie. Wyjątkiem jest stosowanie karabinków w technikach, które takiego zabezpieczenia nie wymagają.
12. Zasady użytkowania, kontroli i konserwacji sprzętu SGRW określają instrukcje i wytyczne producenta.
13. Sprzęt ratowniczy, szkoleniowo – treningowy i wyposażenie indywidualne po użyciu należy oczyścić, sprawdzić jego sprawność i zakonserwować według zaleceń producenta a w razie potrzeby poddać kontroli.
14. W przypadku stwierdzenia uszkodzenia sprzętu lub wystąpienia wątpliwości co do jego sprawności, sprzęt należy wycofać z użycia.
15. Odpowiedzialność za bezpieczeństwo ludzi, wynikające ze sprawności sprzętu ponoszą:
 - a) dowódca SGRW lub wyznaczona przez niego osoba – za sprzęt ratowniczy,
 - b) prowadzący ćwiczenia – za sprzęt szkoleniowo – treningowy,

c) ratownicy – za sprzęt stanowiący ich wyposażenie indywidualne.

16. Dopuszcza się stosowanie sprzętu spełniającego inne niż określone w pkt 3.5.9 jeżeli jest uzasadnione jego stosowanie w działaniach SGRW.

3. 6. PODSTAWOWE ZASADY ORGANIZACJI I FUNKCJONOWANIA.

3. 6. A. ZASADY ORGANIZACJI SPECJALISTYCZNYCH GRUP RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO

1. Ratownictwo wysokościowe w zakresie specjalistycznym w KSRG organizuje właściwy terytorialnie komendant wojewódzki PSP, uwzględniając współpracę z innymi podmiotami ratowniczymi i służbami zdolnymi do podejmowania działań w tym zakresie.
2. Proces organizacji ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznym na terenie województwa powinien być poprzedzony analizą zagrożeń w obszarze chronionym, o której mowa w załączniku Nr 1 rozporządzenia MSWiA z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji KSRG uwzględniającą specyfikę obszarów, w szczególności:
 - budynki wysokie i wysokościowe,
 - inne obiekty wysokie i wysokościowe (np. kominy elektrociepłownicze, maszty telewizyjne, radiowe, przekaźnikowe, wieżowe instalacje przemysłowe, elektrownie wiatrowe, słupy linii energetycznych, itp.),
 - studnie, tunele, sztolnie, jaskinie,
 - naturalne obiekty skalne i kamieniołomy,
 - linowe koleje gondolowe i krzeselkowe,
 - wiadukty,
 - rejony uprawiania sportów spadochronowych i paralotniowych w pobliżu obszarów leśnych,
3. Priorytety organizacyjne ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznym, w tym szkoleniowe, powinny dotyczyć gmin i powiatów z 4 i 5 poziomem (stopniem) zagrożenia obszarów, wynikającym z analizy zagrożeń, jak również wobec tych obszarów, dla których

prawdopodobieństwo interwencji jednostki ochrony przeciwpożarowej jest wysokie.

4. Docelowa sieć i plan rozwoju jednostek przygotowanych do ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznych czynności ratowniczych (*Załącznik nr 5*) powinny zostać zawarte w wojewódzkim planie rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, utworzonym przez właściwego komendanta wojewódzkiego PSP i uzgodnionym z Komendantem Głównym PSP.
5. Planowana liczba i rozmieszczenie SGRW zdolnych do podjęcia działań ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznym na terenie województwa, powinny uwzględniać:
 - a) stopień zagrożenia poszczególnych gmin w powiecie określony w analizie zagrożeń, o której mowa w *Załączniku Nr 1* do rozporządzenia MSWiA z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji KSRG,
 - b) rozkład terytorialny zdarzeń wymagających podjęcia działań ratownictwa wysokościowego w ostatnich 10 latach,
 - c) lokalizację, gotowość operacyjną oraz zasięgi obszarów chronionych innych specjalistycznych grup ratownictwa wysokościowego KSRG w sąsiednich województwach,
 - d) lokalizację oraz gotowość operacyjną innych podmiotów ratowniczych, w tym uprawnionych do ratownictwa górskiego.
6. Zdolność do podjęcia działań ratowniczych w zakresie specjalistycznym na terytorium województwa, obejmującym co najmniej:
 - 80 % populacji zamieszkałej w województwie,
 - 80 % powierzchni zurbanizowanej województwa,dla poziomu gotowości A - maksymalnie w czasie:
 - 45 min dla powiatów wysokiego poziomu zagrożenia
 - 90 min dla powiatów średniego poziomu zagrożenia
 - 120 min dla powiatów niskiego poziomu zagrożeniadla poziomu gotowości B - maksymalnie w czasie:
 - 60 min dla powiatów wysokiego poziomu zagrożenia
 - 90 min dla powiatów średniego poziomu zagrożenia
 - 120 min dla powiatów niskiego poziomu zagrożenia

dla poziomu gotowości C - maksymalnie w czasie:

- 150 min dla powiatów wysokiego poziomu zagrożenia
- 195 min dla powiatów średniego poziomu zagrożenia
- 240 min dla powiatów niskiego poziomu zagrożenia

z prawdopodobieństwem co najmniej 80 %.

7. Aktualną sieć, organizację oraz zasady dysponowania jednostek przygotowanych do podjęcia działań ratownictwa wysokościowego powinny zawierać wojewódzki i powiatowe plany ratownicze.
8. SGRW tworzą w drodze Rozkazu i utrzymują właściwi kierownicy jednostek włączonych do KSRG lub innych podmiotów na podstawie wojewódzkiego planu rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego,
9. Właściwy komendant wojewódzki PSP uczestniczy w procesie tworzenia i utrzymania gotowości SGRW utworzonych na bazie jednostek włączonych do KSRG oraz podejmuje działania zapewniające właściwe wyposażenie i wyszkolenie członków SGRW.
10. SGRW tworzona jest z ratowników wysokościowych pełniących służbę w jednej JRG PSP oraz dodatkowo zastępu ratownictwa technicznego. Jeżeli czas dojazdu zastępu ratownictwa technicznego wchodzącego w skład SGRW do rejonu koncentracji nie przekracza 15 minut dopuszcza się by był on dysponowany z innej JRG PSP będącej jednostką organizacyjną tej samej Komendy Powiatowej/Miejskiej PSP
11. Każda SGRW na terenie województwa ma określony w szczególności:
 - a) plan budowy (rozwoju) oraz utrzymania stałej gotowości operacyjnej,
 - b) zbiór analiz posiadających zestawienie najważniejszych parametrów dotyczących specyfiki obszaru chronionego,
 - c) obszar chroniony zdefiniowany jako strefa, w której ta SGRW podejmie działanie ratownicze w najkrótszym czasie, uzgodniony z właściwymi komendantami powiatowymi i wojewódzkimi PSP,
 - d) zbiór zasad współdziałania z podmiotami KSRG w zakresie podstawowym, innymi SGRW, jak również z podmiotami ratowniczymi i służbami realizującymi zadania z zakresu ratownictwa wysokościowego lub górskiego,
 - e) plan współdziałania z jednostkami wykorzystującymi lotnicze środki transportowe,

- f) system pełnienia służby (dyżurów) dla właściwych poziomów gotowości.

12. Plan budowy SGRW winien zawierać w szczególności:

- a) miejsce stacjonowania (rejon koncentracji) i strukturę organizacyjną danej SGRW, pozwalające na jej dysponowanie i realizację działań ratowniczych w zakresie specjalistycznym,
- b) 3 letni harmonogram szkoleń, w oparciu o wymogi kwalifikacyjne przyjęte w niniejszych zasadach,
- c) harmonogram zakupów i utrzymania sprzętu ratowniczego na poszczególnych etapach budowy danej SGRW wraz ze wskazaniem koordynatora tego przedsięwzięcia, a także źródeł finansowania,
- d) szczegółowe zasady alarmowania i dysponowania grupy a jeśli to konieczne, szczegółowe warunki podejmowania działań ratowniczych,
- e) przygotowanie rocznego planu doskonalenia SGRW, stanowiącego element planu doskonalenia jednostki ochrony przeciwpożarowej, w strukturze, w której ta grupa funkcjonuje,
- f) dokumentację włączenia SGRW do KSRG – w przypadku, gdy SGRW należy do jednostki ochrony przeciwpożarowej spoza PSP,
- g) wykaz członków grupy z ich kwalifikacjami i uprawnieniami,
- h) wykaz sprzętu wymagającego legalizacji i okresowych przeglądów,

Plan organizacyjny oraz utrzymania stałej gotowości operacyjnej SGRW musi być uzgodniony z właściwymi komendantami powiatowymi / miejskimi PSP tworzącymi grupę.

13. Właściwy dla miejsca stacjonowania SGRW komendant wojewódzki, w procesie tworzenia grupy:

- a) wyznacza dowódcę SGRW na wniosek komendanta powiatowego tworzącego grupę
- b) wyznacza termin wprowadzenia SGRW do podziału bojowego i uruchomienia jej funkcjonowania w KSRG oraz realizowania działań ratowniczych w zakresie specjalistycznym.
- c) ustala zasady monitorowania gotowości operacyjnej SGRW,
- d) zapewnia aktualizację wojewódzkiego i powiatowych planów ratowniczych, w szczególności w zakresie zasad dysponowania do działań sił i środków KSRG oraz jednostek ochrony przeciwpożarowej

- e) zapewnia aktualizację dokumentacji organizacji odwołu operacyjnego.
14. Właściwy komendant wojewódzki może wnioskować do Komendanta Głównego PSP o włączenie utworzonych SGRW do działań poza granicami kraju.
 15. Dowódcą SGRW może być:
 - a) dowódca JRG (lub jego zastępca), na bazie której utworzono SGRW, posiadający kwalifikacje co najmniej ratownika wysokościowego, z co najmniej 2 letnim stażem,
 - b) strażak, pełniący służbę w systemie codziennym, posiadający kwalifikacje co najmniej ratownika wysokościowego, z co najmniej 2 letnim stażem, i kwalifikacje uprawniające do kierowania działaniami ratowniczymi na poziomie co najmniej interwencyjnym.
 - c) w przypadku innego podmiotu ratowniczego osoba wskazana przez kierownika tego podmiotu posiadająca kwalifikacje co najmniej młodszego ratownika wysokościowego.
 16. Schemat organizacyjno-etatowy SGRW określa *Załącznik Nr 6*.

3. 6. B. ZASADY DYSPONOWANIA SPECJALISTYCZNYCH GRUP RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO.

1. W zakresie specjalistycznym ratownictwa wysokościowego ratowanie życia, stanowi priorytet w organizacji prac wysokościowych.
2. Właściwe terytorialnie stanowiska kierowania PSP wszystkich szczebli codziennie analizują gotowość operacyjną SGRW w województwie oraz miejsca ich stacjonowania i obszary chronione.
3. Dowodzący działaniami ratowniczymi SGRW każdorazowo określa jej skład potrzebny do wykonania zadania;
4. SGRW zobligowana jest do podjęcia interwencji niezwłocznie po zadysponowaniu i przybyciu na miejsce zdarzenia zgodnie z utrzymywanym poziomem gotowości,
5. Dowodzący działaniami ratowniczymi SGRW może każdorazowo powiększyć jej skład potrzebny do wykonania zadań lub polecić zadysponowanie kolejnej grupy.
6. W procesie dysponowania SGRW do ratowania życia ludzi należy, w zależności od miejsca zdarzenia i specyfiki obszaru chronionego, dotyczącej w szczególności czasu dotarcia do uszkodzonych lub zagrożonych, uwzględnić najszybszy transport (w tym lotniczy i kołowy)

7. Na terenie własnego powiatu SGRW dysponowana jest przez stanowisko kierowania komendanta powiatowego/miejskiego, natomiast w przypadku dysponowania do zdarzenia poza własny powiat, w tym w granicach własnego obszaru chronionego, przez stanowisko kierowania komendanta wojewódzkiego PSP,
8. W przypadku nagłego zagrożenia życia w pierwszej kolejności następuje dysponowanie wg obszaru chronionego 2 zastępów ratowniczych zdolnych do realizacji zadań w zakresie podstawowym oraz – za pośrednictwem SK KW PSP - SGRW o co najmniej poziomie gotowości A, dla której miejsce zdarzenia leży w jej obszarze chronionym, takim dostępnym środkiem transportu (w tym śmigłowcem), który umożliwi najszybsze dotarcie do miejsca zdarzenia;
9. Dysponowanie SGRW poza granice własnego województwa każdorazowo odbywa się poprzez stanowisko kierowania Komendanta Głównego PSP na wniosek stanowiska kierowania komendanta wojewódzkiego PSP z terenu, na którym doszło do nagłego lub nadzwyczajnego zagrożenia,
10. Podczas działań ratowniczych, w których dysponowane były transportem lotniczym do działań w zakresie ratowania życia zasoby SGRW, można uwzględnić tylko 2 ratowników KSRG posiadających co najmniej kwalifikacje młodszych ratowników wysokościowych, z których jeden przewidziany będzie do kierowania działaniami ratowniczymi,
11. W procesie organizowania działań ratowniczych podstawowe i specjalistyczne czynności ratownicze muszą być skoordynowane z działaniami innych podmiotów ratowniczych i służbami (w zależności od ich aktualnej gotowości operacyjnej), przez:
 - a) właściwe terytorialnie stanowisko kierowania PSP,
 - b) Kierującego Działaniami Ratowniczymi – na miejscu zdarzenia,
12. Kierujący Działaniem Ratowniczym powinien zapewnić niezbędne warunki do podjęcia działań przez SGRW.
13. Dysponowanie SGRW do działań innych niż ratownicze i szkoleniowo - treningowe wymaga zgody Komendanta Powiatowego (Miejskiego), Komendanta Szkoły Państwowej Straży Pożarnej lub Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej.

3. 6. C. DODATKOWE ZASADY ORGANIZACJI SPECJALISTYCZNYCH GRUP RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO W SZKOŁACH PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ.

1. SGRW może zostać utworzona w szkole PSP (SSGRW) na podstawie decyzji Komendanta szkoły, na bazie sił i środków szkoły – za zgodą Komendanta Głównego PSP.
2. SSGRW powinny być budowane na bazie jednej szkoły PSP
3. Szczegółowy sposób funkcjonowania SSGRW w zakresie liczby ratowników pełniących dyżur, czasu pełnienia dyżuru i zasad dysponowania powinien zostać uzgodniony z właściwym terenowo komendantem miejskim PSP..
4. Dowódcą SSGRW może być strażak posiadający uprawnienia do kierowania oraz kwalifikacje minimum młodszego ratownika wysokościowego KSRG od minimum dwóch lat, wyznaczony przez komendanta szkoły.
5. Program zgrupowania kondycyjno-szkoleniowego dla SSGRW opracowuje dowódca SSGRW, a zatwierdza komendant szkoły.

Komendant Główny PSP może na wniosek Komendanta Wojewódzkiego PSP w uzasadnionych przypadkach wyrazić zgodę na odstępstwo od zasad organizacji Specjalistycznych Grup Ratownictwa Wysokościowego.

CZĘŚĆ 4 ZADANIA PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ W ZAKRESIE WYPEŁNIANIA ROLI ORGANIZATORA RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO W KSRG

1. Ratownictwo wysokościowe w KSRG organizują właściwi terytorialnie komendanci PSP, w oparciu o plany ratownicze oraz plany rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, uwzględniając współpracę z:
 - a) służbami i podmiotami ratowniczymi, które na zasadzie dobrowolności zgodziły się współdziałać w akcjach ratowniczych na podstawie umów i porozumień.
 - b) podmiotami uprawnionymi do wykonywania ratownictwa górskiego,
2. Planowanie przedsięwzięć na potrzeby rozwoju ratownictwa wysokościowego poprzedzone jest oceną wniosków wynikających z analizy zagrożeń i ryzyka dokonanej w oparciu o „Metodykę oceny zagrożenia gminy i powiatu” zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem ministra właściwego do spraw wewnętrznych w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego oraz analizy zabezpieczenia operacyjnego podległego obszaru, w tym sieci podmiotów ratowniczych, zdolnych do realizacji działań ratowniczych technikami alpinistycznymi.
3. Komendanci powiatowi/miejscy sporządzają powiatowe plany rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, w których uwzględniają zadania ratownictwa wysokościowego.
4. Komendanci powiatowi/miejscy sporządzają plany ratownicze powiatu, w których uwzględniają aktualne możliwości realizacji zadań ratownictwa wysokościowego.
5. Plany powiatowe rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego i plany ratownicze powiatu muszą być uzgodnione z komendantem wojewódzkim PSP.
6. Komendanci wojewódzcy sporządzają wojewódzkie plany rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, w których uwzględniają zadania ratownictwa wysokościowego.
7. Komendanci wojewódzcy sporządzają plany ratownicze województwa, w których uwzględniają aktualne możliwości realizacji zadań ratownictwa wysokościowego.

8. Plany wojewódzkie rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego i plany ratownicze województw muszą być uzgodnione z Komendantem Głównym PSP.
9. Komendant Główny PSP sporządza krajowy plan rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, w którym uwzględnia zadania ratownictwa wysokościowego.
10. Plany rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego i plany ratownicze podlegają aktualizacji przez właściwych komendantów co najmniej raz w roku.
11. Nadzór nad realizacją ustaleń planów sprawują właściwi komendanci PSP.
12. Komendant powiatowy/miejski PSP przystępując do aktualizacji planów powiatowych, analizuje specyfikę obszaru chronionego poszczególnych jednostek ochrony przeciwpożarowej w oparciu o „Metodykę oceny zagrożenia gminy i powiatu”, wskazuje rodzaje zagrożeń o najwyższym poziomie, jak również obiekty i tereny charakterystyczne, wymagające użycia dużej ilości sił i środków ratowniczych lub zastosowania specjalistycznego sprzętu oraz technik, a także dostosowuje zasady dysponowania do działań ratownictwa wysokościowego do aktualnej gotowości operacyjnej podmiotów uprawnionych do wykonywania ratownictwa wysokościowego,
13. Komendant wojewódzki PSP uwzględnia w planie rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego wnioski komendantów powiatowych w tym zakresie oraz analizuje zasadność tworzenia w PSP SGRW lub włączenia do KSRG innych podmiotów ratowniczych tworzących te grupy,
14. Właściwi komendanci PSP prowadzą monitoring bieżącej gotowości operacyjnej jednostek oraz SGRW.
15. Komendant Wojewódzki PSP wyznacza wojewódzkiego koordynatora PSP ds. ratownictwa wysokościowego, do koordynacji zadań z zakresu planowania i organizacji ratownictwa wysokościowego na obszarze województwa oraz do nadzoru nad realizacją tych zadań we współpracy z właściwym koordynatorem z poziomu:
 - a) KCKR i OL – w zakresie planowania i organizacji ratownictwa,
 - b) Biura Szkolenia KG PSP – w zakresie szkolenia i doskonalenia zawodowego,
 - c) Biura Logistyki KG PSP – w zakresie zakupów sprzętu i utrzymania gotowości wyposażenia.
16. Komendanci Powiatowi/Miejski oraz Komendanci Wojewódzcy Państwowej Straży Pożarnej z powiatów i województw posiadających

w swym obszarze chronionym tereny górskie, uwzględniają w procesie planowania przepisy dotyczące zachowania bezpieczeństwa w górach (jaskiniach) oraz porozumienia pomiędzy Komendantem Głównym PSP z:

- a) Górskim Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym,
- b) Polskim Związkiem Alpinizmu,
- c) Tatrzańskim Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym,
- d) służbami i podmiotami ratowniczymi, które na zasadzie dobrowolności zgodziły się współdziałać w akcjach ratowniczych.

CZEŚĆ 5 OGÓLNE ZASADY PROWADZENIA DZIAŁAŃ RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO

5.1. DOWODZENIE

1. Działaniami ratowniczymi SGRW może dowodzić strażak lub ratownik z tytułem:
 - a) starszego instruktora ratownictwa wysokościowego,
 - b) instruktora ratownictwa wysokościowego,
 - c) starszego ratownika wysokościowego,
 - d) ratownika wysokościowego,
 - e) młodszego ratownika wysokościowego, posiadający kwalifikacje uprawniające do prowadzenia działań ratowniczych i uprawnienia młodszego ratownika wysokościowego od minimum 2 lat.
2. Podczas akcji ratowniczych o zróżnicowanym charakterze, SGRW tworzy odrębny odcinek bojowy.
3. Dowodzący działaniem ratowniczym SGRW odpowiada za wykonanie zadania ratowniczego.

5.2. TAKTYKA DZIAŁAŃ

1. Dowodzący SGRW zadysponowaną do akcji, powinien w trakcie dojazdu do miejsca zdarzenia, na podstawie pozyskanych informacji, rozdzielić wstępnie zadania poszczególnym ratownikom.
2. Dowodzący SGRW, po przybyciu na miejsce zdarzenia, dokonuje: rozpoznania i oceny sytuacji, w oparciu o następujące czynniki:
 - a) rodzaj zagrożenia i miejsce powstania zdarzenia oraz wnioski z przeprowadzonego rozpoznania,
 - b) sposób udzielenia kwalifikowanej pierwszej pomocy medycznej poszkodowanym i określenie kolejności ich ewakuacji,
 - c) siły i środki potrzebne do działań ratowniczych,
 - d) sposób dotarcia do miejsca zdarzenia,
 - e) sposób zabezpieczenia miejsca prowadzenia działań ratowniczych,
 - f) sposób likwidacji lub ograniczenia zagrożenia.

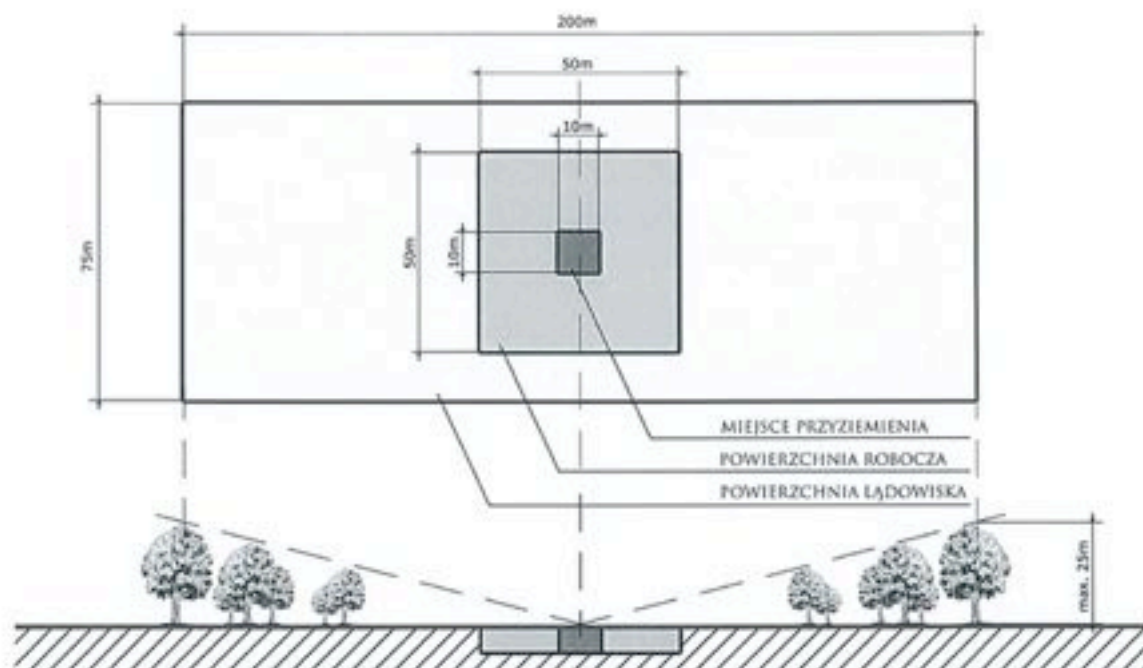
3. Dowodzący SGRW przekazuje Kierującemu Działaniem Ratowniczym (KDR) lub właściwemu stanowisku kierowania informacje o wynikach rozpoznania oraz przyjętym zamiarze taktycznym.
4. Po dotarciu na miejsce zdarzenia zadaniem grupy jest przede wszystkim:
 - a) rozpoznanie zagrożeń,
 - b) jak najszybsze dotarcie do osób potrzebujących pomocy, zabezpieczenie ich, udzielenie kwalifikowanej pierwszej pomocy oraz przeprowadzenie ich ewakuacji ze strefy zagrożonej,
 - c) lokalizacja, likwidacja lub ograniczenie innych zagrożeń.
5. Dowodzący SGRW rozdziela zadania poszczególnym ratownikom, nadzoruje ich wykonywanie, prowadzi łączność w relacji d-ca – ratownicy oraz d-ca – Kierujący Działaniami Ratowniczymi (KDR) oraz stanowisko kierowania, odpowiada za bezpieczeństwo podległych ratowników i skuteczność całej akcji.
6. Dowodzący SGRW powinien dążyć do sytuacji, w której jest w stanie obserwować ze swojego stanowiska wszystkie etapy ewakuacji, aby wyeliminować niebezpieczeństwo rozbieżności lub pomyłki w działaniach.
7. Dowodzący SGRW lub prowadzący ćwiczenia decyduje o rodzaju wykorzystywanych technik, sposobie i zakresie prowadzonych działań.
8. Dowodzący działaniami ratowniczymi SGRW sporządza „Informację o działaniach ratowniczych prowadzonych przez specjalistyczną grupę ratownictwa wysokościowego”, (zgodnie z rozporządzeniem MSWiA z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego) i przekazuje ją kierującemu działaniem ratowniczym.

5. 3. ZASADY BEZPIECZEŃSTWA

5. 3. A. DZIAŁANIA Z WYKORZYSTANIEM ŚMIGŁOWCA

1. Poruszanie się na lądowisku przy śmigłowcu warunkują strefy bezpieczeństwa.
2. Miejsce lądowania śmigłowca powinno być wyznaczone i zabezpieczone zgodnie z obowiązującymi zasadami. Należy pamiętać o uwzględnieniu kierunku wiatru. Śmigłowiec zawsze ląduje „Pod wiatr”

ZASADY WYZNACZANIA LĄDOWISKA DLA CIĘŻKIEGO ŚMIGŁOWCA TRANSPORTOWEGO MI-8 W TERENIE

Rys. 1. Zasady wyznaczania miejsca lądowania śmigłowca na przykładzie śmigłowca Mi-8

3. Zabrania się zbliżania do śmigłowca w czasie włączania i wyłączania silników śmigłowca.
4. Przedmioty wnoszone do śmigłowca powinny być zabezpieczone przed poderwaniem i w czasie przenoszenia być trzymane blisko ziemi.
5. Zabrania się podchodzenia do śmigłowca od strony wznoszącego się zbocza w czasie pracy wirnika.
6. Czynności ratownicze wykonywane z pokładu śmigłowca muszą być uzgadniane z dowódcą statku powietrznego.
7. Czas zawisu śmigłowca podczas operacji ratowniczych powinien ograniczać się do niezbędnego minimum.
8. Zachowanie się ratowników i innych osób przebywających na pokładzie śmigłowca, oraz transport sprzętu, zwierząt i innych materiałów regulują instrukcje użytkowania statków powietrznych w locie.

5. 3. B. DZIAŁANIA TECHNIKAMI ALPINISTYCZNYMI

1. Ratownik przystępuje do działań w niezbędnym do realizacji zadań ratowniczych wyposażeniu indywidualnym.

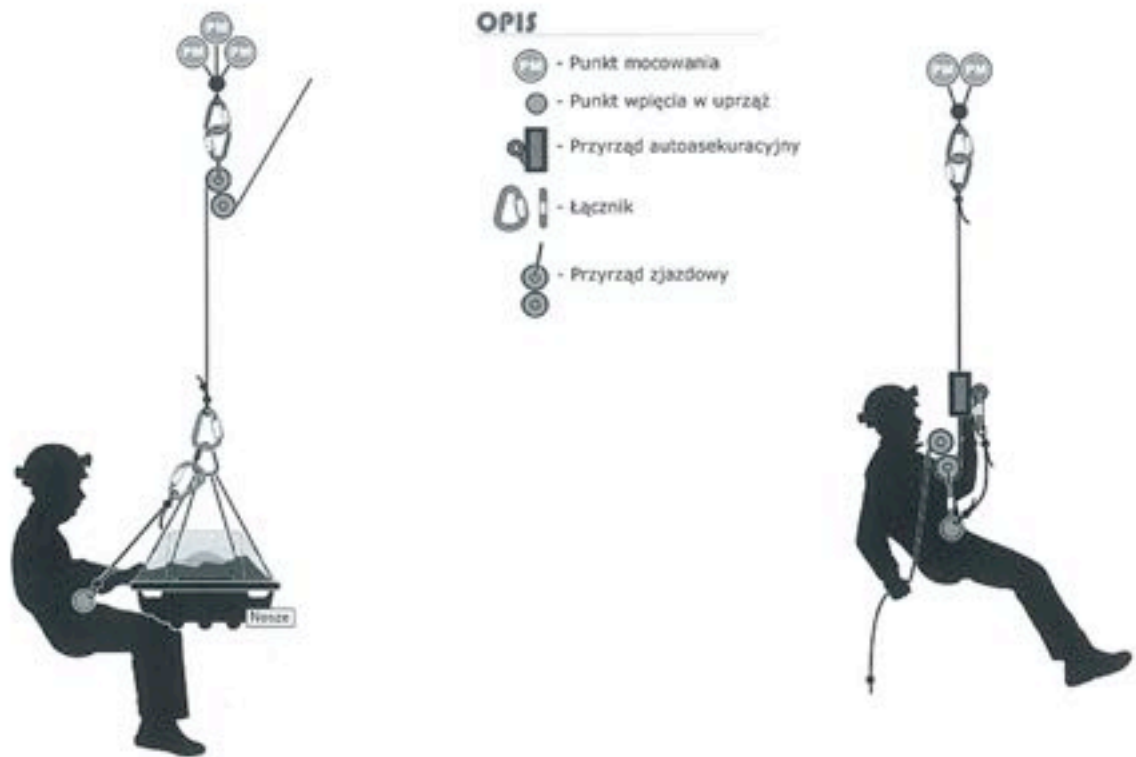
2. Bazą do działań ratownictwa wysokościowego jest stanowisko. Stanowisko jest układem połączonych, niezależnych i pewnych punktów mocowania.
3. Jako punkty mocowania wykorzystuje się elementy i obiekty o odpowiednich parametrach wytrzymałościowych: sztuczne (np.: konstrukcje budowlane, maszyny), naturalne (np.: drzewa, formacje skalne) oraz specjalne, tworzone na potrzeby stanowiska takie jak: kotwy wklejane, kotwy rozporowe, spity, haki, trójnogi i inne.
4. Wytrzymałość punktów mocowania i stanowisk powinna szacunkowo odpowiadać co najmniej wytrzymałości innych elementów układu asekuracyjnego lub ratowniczego – np. liny na węźle.
5. W stanowisku kąt zawarty pomiędzy połączonymi skrajnymi punktami nie powinien być większy niż 90° .
6. Przy budowie stanowisk obowiązuje zasada, co najmniej:
 - a) dwóch niezależnych punktów mocowania – dla stanowisk asekuracyjnych,
 - b) trzech niezależnych punktów mocowania – dla stanowisk ratowniczych.
7. W oparciu o stanowiska asekuracyjne tworzy się przede wszystkim układy do poruszania się i asekuracji ratowników.
8. Stanowiska ratownicze przeznaczone są do bezpośredniego prowadzenia ewakuacji i asekuracji osób poszkodowanych (ewakuowanych).
9. Stanowisko ratownicze może pełnić funkcję stanowiska asekuracyjnego.
10. Dopuszcza się budowę stanowisk na bazie jednego bezwzględnie pewnego punktu mocowania – sztucznego lub naturalnego poprzez zastosowanie:
 - a) dwóch pętli z taśmy (szytej lub wiązanej),
 - b) liny – poprzez dowiązanie lub utworzenie pętli,
 - c) innego specjalnego sprzętu przeznaczonego do tworzenia stanowisk (np. trójnóg, belka stanowiskowa, łącznik, zawiesia, itp.).
11. Przy budowie tego stanowiska należy zwrócić szczególną uwagę na prawidłowe funkcjonowanie użytego sprzętu, a w razie potrzeby zastosować odpowiednie zabezpieczenia chroniące go przed uszkodzeniem.
12. Na bazie stanowiska ratowniczego lub asekuracyjnego dopuszcza się stosowanie techniki ratowniczej jednej liny – jeżeli wyeliminowane są czynniki mogące spowodować zagrożenie uszkodzenia liny lub kiedy nie istnieje możliwość przeciążenia układu. Jeżeli nie są spełnione te warunki, należy stosować technikę ratowniczą dwóch lin.

13. Technika jednej liny polega na prowadzeniu operacji ratowniczych lub asekurowaniu się i poruszaniu ratowników z wykorzystaniem tylko jednej liny bez drugiej liny asekuracyjnej.

TECHNIKA JEDNEJ LINY

Podczas opuszczania ratownika z uszkodzonymi w noszach.

Podczas zjazdu ratownika.

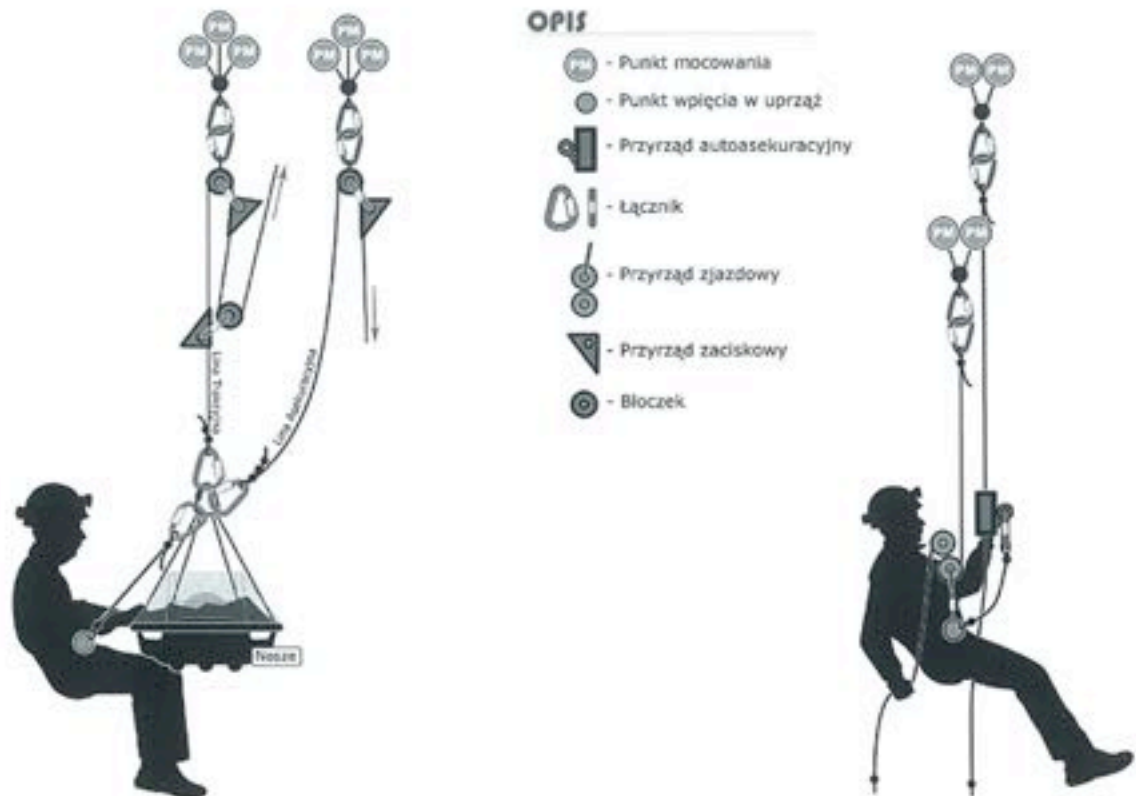
Rys. 2. Technika jednej liny.

14. Technika dwóch lin polega na wprowadzeniu dodatkowej liny asekuracyjnej przy działaniach ratowniczych i poruszaniu się ratowników.

TECHNIKA DWÓCH LIN

Podczas wyciągania ratownika z poszkodowanym w noszach.

Podczas zjazdu ratownika.

Rys. 3. Technika dwóch lin.

15. Podczas używania jako stanowiska trójnogu ratowniczego należy stosować technikę dwóch lin przy czym druga lina musi być wpięta w stanowisko niezależne od trójnogu.
16. Pod pojęciem asekuracji należy rozumieć techniki zabezpieczania się przed upadkiem w obszarze eksponowanym. Asekuracja ratowników musi opierać się na co najmniej jednym punkcie wpięcia w układ asekuracyjny.
17. Pod pojęciem autoasekuracji należy rozumieć techniki samodzielnego zabezpieczania się przed upadkiem w obszarze eksponowanym. Dopuszcza się autoasekurację na bazie jednego pewnego punktu mocowania.
18. W przypadku stosowania techniki dwóch lin, każda z lin powinna być wpięta w odrębne stanowisko. Od zasady tej można odstąpić w celu zapewnienia właściwej pracy lin i układów wpinanych do stanowiska oraz dla sprawnego prowadzenia działań – przy zachowaniu bezpieczeństwa tych działań

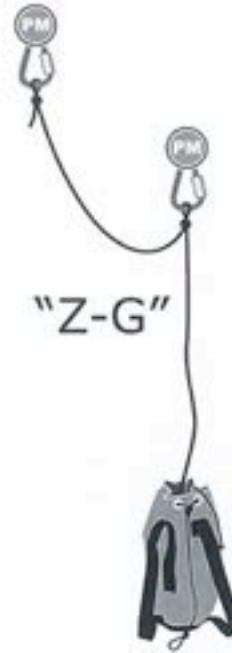
19. W układach złożonych (np.: opuszczanie po kolejce linowej ukośnej), każdy z układów w stosunku do zasad określonych w ppkt: 11), 12) i 13) należy rozpatrywać odrębnie (tzn. opuszczanie będzie odbywało się techniką jednej lub dwóch lin oraz kolejka linowa ukośna będzie zbudowana z jednej lub dwóch lin).
20. Dopuszcza się stosowanie karabinków bez blokady zamka w technice dolnej asekuracji, oraz w przypadku, gdy tak określa instrukcja producenta sprzętu. W praktyce zastosowanie karabinków bez blokady powinno odbywać się ze świadomym użyciem odpowiednich technik wykonanych we właściwy sposób.
21. W trakcie prowadzonych działań ratownictwa wysokościowego z wykorzystaniem różnych technik alpinistycznych: jaskiniowych, wspinaczkowych, alpinizmu przemysłowego i innych – należy przestrzegać inne obowiązujące i powszechnie przyjęte zasady bezpieczeństwa, dotyczące poszczególnych technik i wykorzystywanego sprzętu.
22. Techniki zabezpieczenia liny polegają na odpowiednim prowadzeniu, wykorzystywaniu i zabezpieczaniu liny, eliminującym możliwości jej uszkodzenia.
23. Bazą układów do poruszania się i asekuracji ratowników jest stanowisko asekuracyjne.
24. Sposób wykonania stanowiska asekuracyjnego zależy od zastosowanych technik, warunków prowadzonych działań, dostępnych punktów mocowania, posiadanego sprzętu i innych (patrz ppkt: 3) -10)). Przy budowie stanowiska należy dążyć, aby jego obciążenie rozkładało się równomiernie na punkty mocowania. Nie dotyczy to techniki poręczowania typu jaskiniowego, gdy linę mocujemy do punktu głównego (G) i punktu zabezpieczającego (Z).

STANOWISKO ASEKURACYJNE

Dwa niezależne punkty mocowania (PM)

Stanowisko asekuracyjne „typ jaskiniowy”

Stanowisko asekuracyjne „typ wspinaczkowy”

Stanowisko asekuracyjne na bezwzględnie pewnym punkcie mocowania (BPPM)

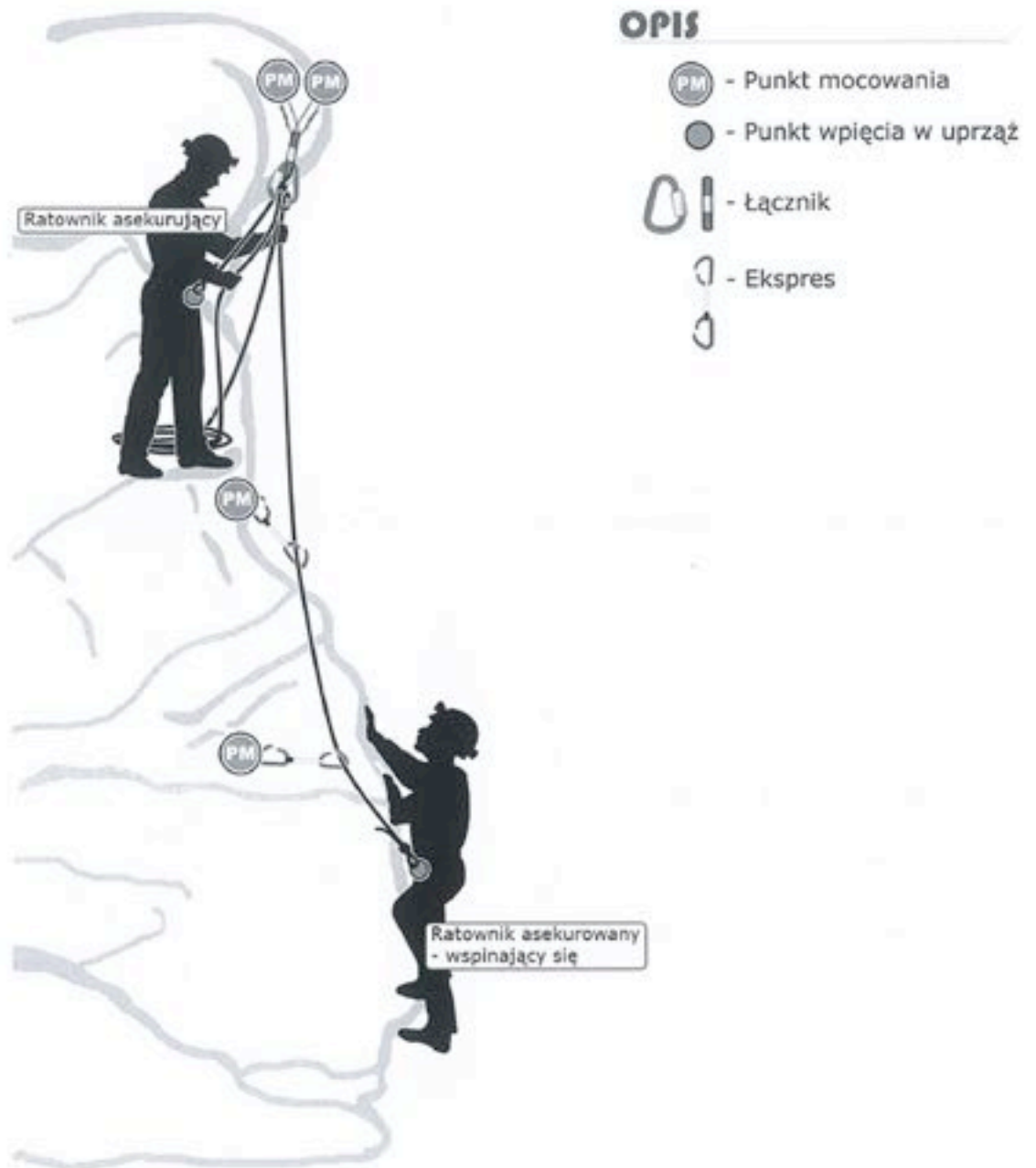

Rys. 4. Stanowisko asekuracyjne.

25. Do stanowiska asekuracyjnego mocujemy linę asekuracyjną, poręczową lub zjazdową za pośrednictwem: węzłów, karabinków i przyrządów. Stanowisko to służy również bezpośrednio do autoasekuracji.
26. Do poruszania się w obszarze eksponowanym wykorzystywane są przede wszystkim techniki: poręczowania, górnej asekuracji, dolnej asekuracji, zjazdu po linie, wychodzenia po linie, wspinaczki, wychodzenia po konstrukcjach i drzewach z użyciem autoasekuracji.
27. Technika poręczowania polega na odpowiednim poprowadzeniu liny w jednym lub w wielu odcinkach, poprzez pośrednie stanowiska i punkty mocowania (przepięcia), odciągi i inne. Lina prowadzona jest w pionie, poziomie (trawers) i ukośnie. Poruszając się po linie poręczowej, ratownicy wykorzystują ją jako „poręcz”, wpinając się do niej karabinkami i przyrządami. Wykorzystując poręczówkę, ratownicy posługują się przede wszystkim technikami poruszania się: zjazdu, wychodzenia po linie, wspinaczki.
28. Poruszanie się na odcinkach poziomych polega na autoasekuracji ratownika poprzez wpięcie się do liny poręczowej. Ratownik może tę linę obciążać (zachowując zasadę dwóch niezależnych punktów wpięcia) lub wykorzystywać ją biernie (wymagany co najmniej jeden punkt wpięcia).
29. Zjazd po linie odbywa się poprzez:
 - a) wpięcie się przyrządem zjazdowym i przyrządem autoasekuracyjnym w linę, zachowując zasadę dwóch niezależnych punktów wpięcia;
W technikach wspinaczkowych i w sytuacjach awaryjnych zamiast przyrządu autoasekuracyjnego może być używany węzeł zaciskowy.
 - b) wpięcie się przyrządem zjazdowym z autoblokadą (autoasekuracją) w linę – jeden punkt wpięcia.
Powyższy sposób zjazdu jest zalecany szczególnie podczas działań z wykorzystaniem śmigłowca.
30. Dopuszcza się zjazd po linie:
 - a) z wykorzystaniem tylko przyrządu zjazdowego bez autoasekuracji:
 - podczas użycia technik alpinistycznych we współdziałaniu ze śmigłowcem,
 - podczas prowadzenia działań ratowniczych, jeżeli zaistniały szczególne warunki i użycie autoasekuracji mogłoby powodować poważne utrudnienia w działaniach lub uniemożliwić ich przeprowadzenie,
 - b) bez przyrządu zjazdowego i autoasekuracji:

- techniką „grubej liny”,
 - techniką „klucza zjazdowego”,
 - w technice samoratowania.
31. Wychodzenie po linie wykonuje się z użyciem, co najmniej dwóch przyrządów zaciskowych – zachowując zasadę dwóch niezależnych punktów wpięcia.
 32. Podstawową techniką wychodzenia jest technika DED – z wykorzystaniem, dwóch przyrządów. Polega na wpięciu się przyrządami zaciskowymi: piersiowym i ręcznym do liny poręczowej i wychodzeniu po niej. W sytuacjach awaryjnych dopuszcza się stosowanie do wychodzenia po linie zamiast przyrządów – węzłów zaciskowych i innych przyrządów, jeżeli nadają się do tego celu.
 33. Pokonywanie podczas zjazdu i wychodzenia po linie pośrednich stanowisk i punktów mocowania wymaga przestrzegania zasady dwóch niezależnych punktów wpięcia. W sytuacjach awaryjnych możliwe jest zastosowanie węzłów zaciskowych.
 34. Autoasekuracja przyrządem zaciskowym – polega na wpięciu odpowiedniego przyrządu w linę poręczową podczas poruszania się po konstrukcji lub wspinaczki (lina poręczowa może być wykorzystywana biernie lub czynnie).
 35. Technika asekuracji górnej – polega na asekurowaniu ratownika liną prowadzoną do niego z góry.

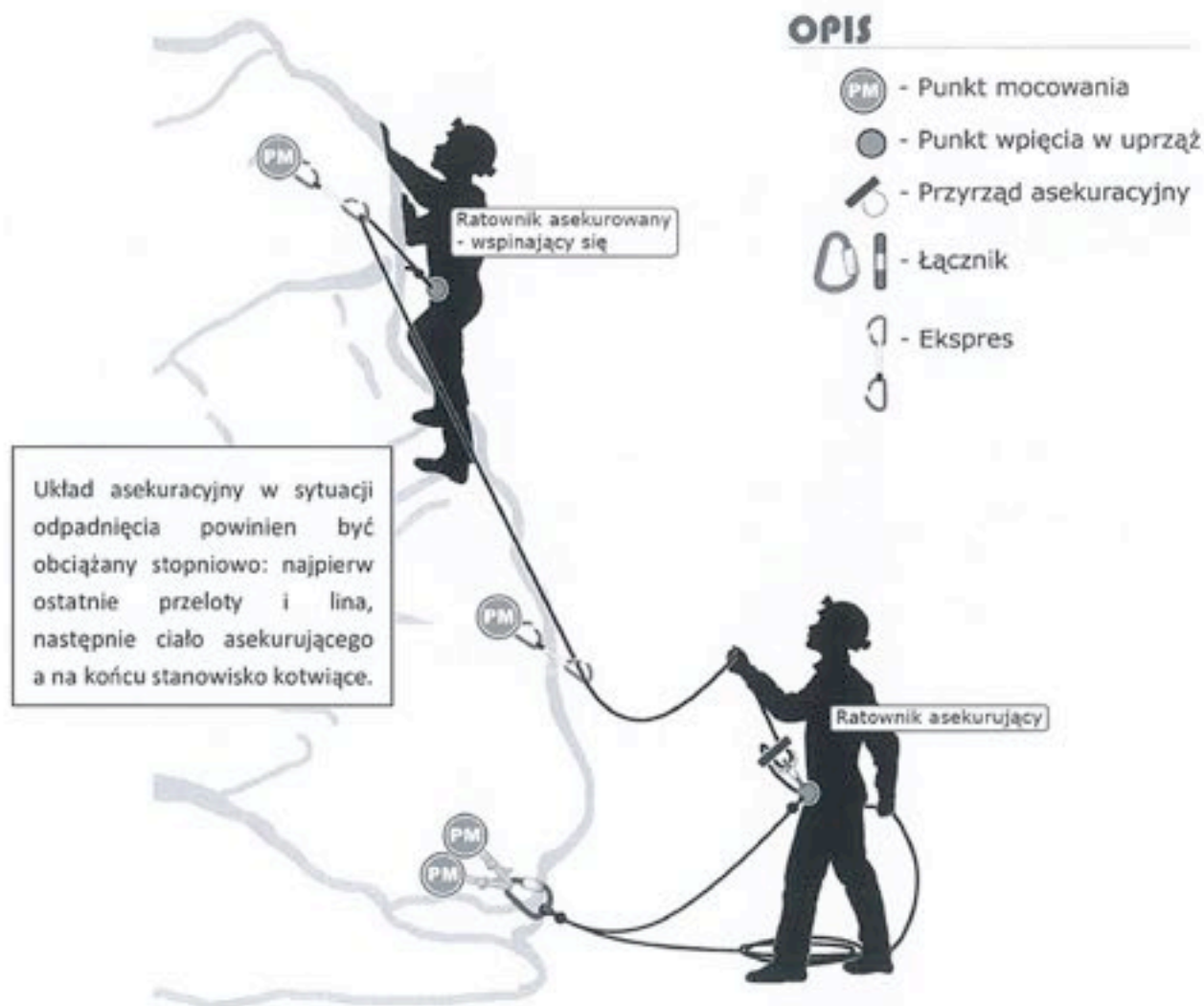
TECHNIKA GÓRNEJ ASEKURACJI

Rys. 5. Technika górnej asekuracji.

36. Technika asekuracji dolnej – polega na asekurowaniu ratownika liną prowadzoną przez niego z dołu. Wybór miejsca umieszczenia stanowiska kotwienia ratownika asekurującego powinien zapewnić realizację zasady ustalającej, że część kotwiąca liny powinna stanowić liniowe przedłużenie ciągu asekuracyjnego.

TECHNIKA DOLNEJ ASEKURACJI

Rys. 6. Technika asekuracji dolnej.

37. Asekuracja dolna prowadzona jest techniką wspinaczkową z dostosowaniem jej elementów do warunków, w jakich prowadzona jest wspinaczka lub poruszanie się po konstrukcji.

38. Zasady stosowania techniki jednej i dwóch lin nie dotyczą techniki prowadzenia dolnej i górnej asekuracji.
39. W ratownictwie wysokościowym wykorzystuje się inne techniki poruszania się w obszarze eksponowanych, takie jak: drabiny balkonowe, drabiny hakowe, drzewołazy, słupolazy i inne.
40. Bazą dla układów ratowniczych są stanowiska ratownicze.
41. Sposób wykonania stanowiska ratowniczego zależy od zastosowanych technik, warunków prowadzonych działań, dostępnych punktów mocowania, posiadanego sprzętu i innych (patrz ppkt: 3) -10). Stanowisko ratownicze powinno posiadać tzw. punkt zbiorczy (centralny, zapewniający prawidłową pracę stanowiska i układów ratowniczych oraz dawać możliwość zamiany funkcji. Przy budowie stanowiska należy dążyć do zapewnienia równomiernego rozkładu obciążeń na punkty mocowania.

Trzy niezależne punkty mocowania (PM)

Stanowisko ratownicze na bezwzględnie pewnym punkcie mocowania (BPPM)

Rys. 7. Stanowisko ratownicze.

42. Punkt zbiorczy jest miejscem, w którym schodzą się pętle stanowiskowe z punktów mocowania połączone karabinkiem lub innym przyrządem (np.: płytką stanowiskową), do którego wpinane są liny, układy ratownicze i inne.
43. Punkt zbiorczy nie jest wymagany, jeżeli zastosowana technika ratownicza zapewnia prawidłową pracę stanowiska.
44. Punkt zbiorczy występuje również w niektórych stanowiskach asekuracyjnych, szczególnie w technice dolnej i górnej asekuracji.
45. Do stanowiska ratowniczego mocujemy liny za pośrednictwem węzłów, karabinków i przyrządów oraz układy ratownicze: wyciągowe, do opuszczania, asekuracyjne i inne. Stanowisko to może służyć również bezpośrednio do autoasekuracji.
46. Układ wyciągowy budowany jest z wykorzystaniem przyrządów alpinistycznych lub urządzeń ratowniczych i służy do ewakuacji i transportu z dołu do góry.
47. Układ do opuszczania budowany jest z wykorzystaniem przyrządów alpinistycznych lub urządzeń ratowniczych, służy do ewakuacji i transportu z góry na dół. Układ ten może być, w sytuacjach tego wymagających, zastąpiony techniką zjazdu ratownika po linie lub poruszania się ratowników po odcinkach poziomych z osobą ewakuowaną.
48. Układ asekuracyjny budowany jest z wykorzystaniem przyrządów lub urządzeń ratowniczych, służy do asekurowania układów ewakuacyjnych i transportowych.
49. Kolejka linowa budowana jest poprzez rozpięcie pomiędzy dwoma stanowiskami ratowniczymi jednej lub kilku lin. Służy do prowadzenia ewakuacji i transportu poziomego i ukośnego.
50. Przy budowie stanowisk i układów ratowniczych należy przewidzieć potrzebę zmiany kierunku ewakuacji i transportu oraz zapewnić wymienną funkcję stanowisk i układów ratowniczych, (jeżeli umożliwiają to warunki, w których są prowadzone działania).
51. Do ewakuacji i transportu osób poszkodowanych i zagrożonych wykorzystywane są przede wszystkim: uprząże, nosze i inny specjalistyczny sprzęt.
52. Dopuszcza się stosowanie innego sprzętu pod warunkiem przestrzegania zaleceń producenta dotyczącego miejsca i sposobu eksploatacji.
53. Rysunki 2, 3, 4, 5, 6, 7 obrazują ogólnie zasady bezpieczeństwa i techniki opisane w treści posługując się przykładowymi układami. Rysunki te nie są instrukcją budowania tych układów, a jedynie ich ideowym schematem i mogą być modyfikowane zgodnie z obowiązującą wiedzą. Szczegółowe

informacje i umiejętności na temat budowy i zastosowania układów można uzyskać kończąc odpowiednie szkolenia.

5. 4. ŁĄCZNOŚĆ W TRAKCIE DZIAŁAŃ

1. Podczas działań ratowniczych, szkolenia i doskonalenia zawodowego musi być zapewniona łączność radiowa, głosowa, gestowa lub przewodowa pomiędzy dowodzącym SGRW, prowadzącym szkolenie lub doskonalenie zawodowe i poszczególnymi członkami SGRW.
2. W przypadku działań łączonych ratownictwa wysokościowego z innymi rodzajami ratownictwa, należy zapewnić łączność pomiędzy dowodzącym SGRW, a kierującym działaniem ratowniczym (KDR).
3. Podczas działań z wykorzystaniem śmigłowca i technik alpinistycznych, pomiędzy pilotem i ratownikami współdziałającymi należy zapewnić łączność gestową oraz łączność radiową.
4. Łączność radiową należy organizować zgodnie z „Instrukcją w sprawie organizacji łączności w sieciach radiowych UKF Państwowej Straży Pożarnej” z 2009 roku, stanowiącą załącznik do Rozkazu Nr 4 Komendanta Głównego PSP z dnia 09 czerwca 2009 roku.
5. Wykaz zasad prowadzenia gestowej pomiędzy pilotem i ratownikami współdziałającymi stanowi *Załącznik Nr 14*.

CZEŚĆ 6 ZASADY ORGANIZACJI SZKOLEŃ Z ZAKRESU RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO REALIZOWANEGO PRZEZ PAŃSTWOWĄ STRAŻ POŻARNĄ ORAZ UZYSKIWANIA STOPNI INSTRUKTORSKICH W RATOWNICTWIE WYSOKOŚCIOWYM.

6.1. ORGANIZACJA SZKOLEŃ

1. Szkolenie członków Specjalistycznej Grupy Ratownictwa Wysokościowego (SGRW), związane z uzyskiwaniem tytułów, oparte jest o programy szkolenia z zakresu ratownictwa wysokościowego realizowanego przez Państwową Straż Pożarną, zatwierdzone przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej.
2. Programy szkolenia określają:
 - a) cele szkolenia;
 - b) podmioty uprawnione do prowadzenia szkolenia;
 - c) warunki przyjęcia na szkolenie;
 - d) wymagania stawiane kadrze dydaktycznej;
 - e) wykaz sprzętu i obiektów do realizacji szkolenia;
 - f) sposób i warunki realizacji procesu dydaktycznego
 - g) treści nauczania;
 - h) kwalifikacje uzyskiwane po ukończeniu szkolenia.
3. Po ukończeniu przez strażaka szkolenia i uzyskaniu tytułu „Młodsze ratownika wysokościowego KSRG” otrzymuje on „Książeczkę ratownika wysokościowego KSRG”, wg wzoru zawartego w *Załączniku Nr 8*. Książeczkę niniejszą wydaje biuro właściwe do spraw szkolenia pożarniczego Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej.
4. W kursach z zakresu ratownictwa wysokościowego mogą uczestniczyć strażacy ratownicy OSP włączonej do KSRG, na podstawie skierowania na kurs od zarządu Ochotniczej Straży Pożarnej, po spełnieniu wymagań stawianych strażakom Państwowej Straży Pożarnej, za wyjątkiem kwalifikacji pożarniczych. Przy kierowaniu strażaków ratowników OSP na kursy, zamiast kwalifikacji pożarniczych przewidzianych dla strażaków Państwowej Straży Pożarnej, wymaga się ukończenia szkolenia podstawowego dla strażaków ratowników OSP lub spełnienie równorzędnych wymagań. Ponadto wymaga się ukończenia szkolenia ratownika, zgodnie z wymaganiami określonymi w ustawie o Państwowym Ratownictwie Medycznym, a także przedstawienia zaświadczenia

lekarskiego stwierdzającego możliwość udziału w działaniach ratowniczych oraz ważnego ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków.

5. Organizator szkolenia, o którym mowa w ppkt. 3) przesyła do biura właściwego do spraw szkolenia pożarniczego Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej wykaz osób, które ukończyły szkolenie. Do wykazu organizator dołącza kopie zaświadczeń wszystkich absolwentów wraz ze zdjęciem legitymacyjnym w formacie 3,5cm x 4,5cm, wykonanym w mundurze wyjściowym z aktualnym stopniem służbowym.
6. Po weryfikacji dokumentów dyrektor biura właściwego do spraw szkolenia pożarniczego Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej wystawia „Książeczkę ratownika wysokościowego KSRG”, a następnie przesyła ją do właściwej ze względu na podległość służbową strażaka komendy wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej. Ewidencję wydanych książeczek prowadzi biuro właściwe do spraw szkolenia pożarniczego Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej.
7. Organizator każdego kolejnego szkolenia, z cyklu szkoleń, z zakresu ratownictwa wysokościowego realizowanego przez Państwową Straż Pożarną ma obowiązek dokonać stosownych wpisów w „Książeczce ratownika wysokościowego KSRG”, potwierdzających uzyskanie tytułów.
8. Biuro właściwe do spraw szkolenia pożarniczego Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej, przeprowadza według potrzeb, lecz nie rzadziej niż raz na dwa lata unifikację instruktorów ratownictwa wysokościowego KSRG. Uczestnictwo i pozytywne zaliczenie unifikacji jest warunkiem dopuszczenia instruktora do prowadzenia zajęć dydaktycznych, podczas kursów ratownictwa wysokościowego na kolejne dwa lata. Lista instruktorów dopuszczonych do prowadzenia zajęć jest ogłaszana do końca roku, w którym odbyła się unifikacja.
9. Unifikacja obejmuje następujące zakresy:
 - a) Teoretyczny, polegający na przedstawieniu prelekcji z własnych doświadczeń z niżej wymienionych tematów:
 - Działalność szkoleniowa;
 - Doskonalenie zawodowe;
 - Nowy sprzęt alpinistyczny;
 - Nowe techniki ratownicze;
 - Ciekawe i trudne akcje ratowniczo-gaśnicze.
 - b) Praktyczny, polegający na prezentacji warsztatu pracy instruktora oraz testu sprawnościowego w następującej formule:
 - Pokaz z omówieniem jednego z wylosowanych tematów;

- Sprawne i poprawne technicznie poruszanie się po poręczówkach pionowych o łącznej długości podchodzenia około 60 m, przez co najmniej 6 przepięć oraz łącznej długości zjazdu ok. 60m, przez co najmniej 6 przepięć.

6.2. ZASADY UZYSKIWANIA STOPNI INSTRUKTORSKICH

1. Wprowadza się dwa tytuły instruktorskie:
 - a) Instruktor ratownictwa wysokościowego KSRG;
 - b) Starszy instruktor ratownictwa wysokościowego KSRG.
2. Warunkiem przystąpienia do egzaminu na tytuł „Instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG” jest:
 - a) posiadanie tytułu starszego ratownika wysokościowego KSRG co najmniej 3 lata oraz potwierdzona przez właściwego kierownika jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej działalność w tym okresie w ramach specjalistycznej grupy ratownictwa wysokościowego,
 - b) ukończenie kursu taternictwa jaskiniowego oraz kursu wspinaczki skalnej z własną protekcją lub równorzędnego, zgodnie z programami szkoleń PZA, przeprowadzonych przez inne podmioty;
 - c) posiadanie przygotowania pedagogicznego,
 - d) skierowanie na egzamin przez właściwego kierownika jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, w formie wniosku egzaminacyjnego składanego do dyrektora biura właściwego do spraw szkolenia pożarniczego Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej. Wzór wniosku stanowi *Załącznik Nr 9*,
 - e) napisanie po złożeniu wniosku pracy instruktorskiej na jeden z 5 zaproponowanych przez komisję egzaminacyjną tematów, związanych z ratownictwem wysokościowym, adekwatnych do celów zawartych w programach szkolenia oraz uzyskanie, od co najmniej 2 z 3 recenzentów, pozytywnych opinii pracy. Praca powinna zostać złożona do biura właściwego do spraw szkolenia pożarniczego Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej, co najmniej 30 dni przed wyznaczonym dniem egzaminu. Oceny pracy dokonuje komisja ds. ratownictwa wysokościowego,
 - f) zaliczenie testu sprawnościowego, o którym mowa w Części 7, przeprowadzonego pod nadzorem komisji egzaminacyjnej.
3. Termin i miejsce egzaminu ustala dyrektor biura właściwego do spraw szkolenia pożarniczego Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej

w uzgodnieniu z przewodniczącym komisji ds. ratownictwa wysokościowego.

4. Za przeprowadzenie egzaminu odpowiada komisja ds. ratownictwa wysokościowego, o której mowa w Części 10. Przewodniczący komisji ds. ratownictwa wysokościowego ustala skład komisji egzaminacyjnej spośród jej członków.
5. Nadzór nad pracą komisji egzaminacyjnej sprawuje dyrektor biura właściwego do spraw szkolenia pożarniczego Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej
6. Na egzamin składa się:
 - a) część wstępna w formie testu wiedzy oraz zadania otwartego problemowego,
 - b) część zasadnicza, polegająca na obronie pracy instruktorskiej, przeprowadzeniu wykładu na wylosowany temat, wykonaniu zadań praktycznych (techniki alpinistyczne, wspinaczkowe, jaskiniowe, ratownicze) z elementami kierowania działaniem ratowniczym SGRW oraz przeprowadzeniu instruktażu na wylosowany temat.
7. Zadania egzaminacyjne do testu wiedzy, zadania problemowe, tematy wykładów, zadania praktyczne oraz tematy instruktaży opracowuje komisja egzaminacyjna i przekazuje do zatwierdzenia przez dyrektora biura właściwego do spraw szkolenia pożarniczego Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej na co najmniej 30 dni przed egzaminem.
8. Komisja egzaminacyjna przygotowuje również tematy prac instruktorskich.
9. Test wiedzy składa się z 50 zadań zamkniętych wielokrotnego wyboru z jedną prawidłową odpowiedzią (3 dystraktory). Treść testowych zadań egzaminacyjnych musi być zgodna z celami szczegółowymi zawartymi w programach szkolenia z zakresu ratownictwa wysokościowego realizowanego przez Państwową Straż Pożarną.
10. Za każde prawidłowo rozwiązane zadanie przyznaje się 1 punkt. Za brak odpowiedzi bądź nieprawidłowo rozwiązane zadanie nie przyznaje się punktów. Wynik testu uznaje się za pozytywny, jeżeli zdający uzyska co najmniej 43 punkty.
11. Zadanie problemowe uznaje się za rozwiązane poprawnie lub niepoprawnie.
12. Warunkiem zaliczenia części wstępnej egzaminu i dopuszczenia do części zasadniczej egzaminu jest uzyskanie wyniku pozytywnego z testu wiedzy oraz poprawnie rozwiązane zadanie problemowe.
13. Obrona pracy instruktorskiej kończy się wynikiem pozytywnym lub negatywnym.

14. Wykład, zadania praktyczne oraz instruktaż ocenia się jako wykonane poprawnie albo niepoprawnie.
15. Warunkiem zaliczenia części zasadniczej egzaminu jest poprawne wykonanie wszystkich elementów tej części egzaminu oraz pozytywna obrona pracy instruktorskiej.
16. Warunkiem zdania egzaminu na stopień „Instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG” jest zaliczenie części wstępnej oraz części zasadniczej egzaminu.
17. Do zadań komisji egzaminacyjnej należy w szczególności:
 - a) przygotowanie tematów pracy instruktorskiej,
 - b) przygotowanie zadań egzaminacyjnych do testu wiedzy wraz z ustaleniem punktacji za rozwiązanie niniejszych zadań,
 - c) opracowanie zadań problemowych,
 - d) przedłożenie wykazu tematów wykładów,
 - e) opisanie zadań praktycznych do wykonania,
 - f) przedstawienie listy tematów instruktaży,
 - g) przeprowadzenie egzaminu,
 - h) ocena egzaminu.
18. Z przeprowadzonego egzaminu komisja egzaminacyjna sporządza protokół zawierający skład komisji i wyniki egzaminu oraz podpisy członków komisji. Załączniki do protokołu stanowią:
 - a) wnioski egzaminacyjne;
 - b) testy wiedzy z arkuszami odpowiedzi;
 - c) zadania problemowe z arkuszami odpowiedzi;
 - d) dokumentacja z przebiegu części zasadniczej egzaminu;
 - e) dokumentacja dodatkowa według uznania Komisji.
19. Na podstawie wyniku przeprowadzonego egzaminu przewodniczący komisji egzaminacyjnej występuje z wnioskiem do Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej o nadanie tytułu „Instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG”.
20. Nieprzystąpienie do egzaminu w wyznaczonym terminie uważa się za odstąpienie od egzaminu. Ponowne przystąpienie do egzaminu wymaga złożenia nowego wniosku egzaminacyjnego.
21. Strażak, który nie zdał egzaminu instruktorskiego, ma prawo ponownie przystąpić do egzaminu na ogólnych zasadach.
22. Dokumentem potwierdzającym uzyskanie tytułu „Instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG” jest zaświadczenie, którego wzór stanowi *Załącznik Nr 10*.

23. Zaświadczenie wydaje biuro właściwe do spraw szkolenia pożarniczego Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej.
24. Postępowanie o nadanie tytułu „Starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG” przeprowadza komisja ds. ratownictwa wysokościowego w trybie i na zasadach określonych dla uzyskania tytułu „Instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG”, przy uwzględnieniu pierwszeństwa zasad zawartych w punktach 24 – 27.
25. Warunkiem uzyskania tytułu „Starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG” jest:
 - a) złożenie wniosku, według wzoru stanowiącego *Załącznik Nr 11*, o nadanie tytułu „Starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG”, do dyrektora biura właściwego do spraw szkolenia pożarniczego Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej,
 - b) co najmniej 2 letni udokumentowany staż pracy jako instruktor ratownictwa wysokościowego KSRG,
 - c) udział w realizacji minimum 3 kursów śmigłowcowych, pod nadzorem starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG, wykonując zadania określone przez instruktora prowadzącego kurs oraz przedstawienie arkuszy ocen instruktora z pozytywnymi ocenami instruktora prowadzącego. Wzór arkusza „Oceny instruktora” określa *Załącznik Nr 12*,
 - d) posiadanie przygotowania pedagogicznego,
 - e) napisanie po złożeniu wniosku pracy instruktorskiej na jeden z 5 wybranych tematów związanych z ratownictwem wysokościowym z użyciem śmigłowca, związanych z ratownictwem wysokościowym, adekwatnych do celów zawartych w programach szkolenia oraz uzyskanie, od co najmniej 2 z 3 recenzentów, pozytywnych opinii pracy.
26. Komisja egzaminacyjna ma prawo zażądać od kandydata ubiegającego się o tytuł „Starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG” dodatkowych dokumentów potwierdzających pracę instruktorską.
27. Z przeprowadzonego postępowania komisja egzaminacyjna sporządza protokół, który zawiera rekomendację do nadania tytułu „Starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG” lub uzasadnienie odmowy nadania powyższego tytułu.
28. Na podstawie protokołu z prac komisji egzaminacyjnej, przewodniczący komisji egzaminacyjnej występuje z wnioskiem do Komendanta Głównego

Państwowej Straży Pożarnej o nadanie tytułu „Starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG”.

29. Strażak, który nie uzyskał tytułu „Starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG”, ma prawo ponownie wystąpić o jego nadanie po spełnieniu warunków określonych w zasadach i w uzasadnieniu odmowy nadania tytułu.
30. Dokumentem potwierdzającym uzyskanie tytułu „Starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG” jest zaświadczenie, którego wzór stanowi *Załącznik Nr 13*.
31. Zaświadczenie wydaje biuro właściwe do spraw szkolenia pożarniczego Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej.
32. Wpisów do „Książeczki ratownika wysokościowego KSRG” potwierdzających uzyskanie tytułów „Instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG” oraz „Starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG” dokonuje dyrektor biura właściwego do spraw szkolenia pożarniczego Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej na podstawie wydanych zaświadczeń.

CZEŚĆ 7 DOSKONALENIE ZAWODOWE

1. Doskonalenie zawodowe jest realizowane w oparciu o roczne i miesięczne plany doskonalenia zawodowego.
2. Zajęcia z doskonalenia zawodowego SGRW organizuje dowódca SGRW.
3. Zajęcia z doskonalenia zawodowego SGRW może prowadzić strażak lub inny ratownik z tytułem:
 - a) starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG,
 - b) instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG,
 - c) starszego ratownika wysokościowego KSRG,
 - d) ratownika wysokościowego KSRG,
 - e) młodszego ratownika wysokościowego KSRG, posiadający kwalifikacje uprawniające do prowadzenia działań ratowniczych i uprawnienia młodszego ratownika wysokościowego KSRG od minimum 2 lat.
4. Przedmiotem doskonalenia zawodowego SGRW są w szczególności następujące zagadnienia:
 - a) wykorzystanie technik alpinistycznych w różnych rodzajach ratownictwa,
 - b) wykorzystanie sprzętu ratownictwa technicznego w warunkach działań na wysokości,
 - c) kształtowanie cech odporności psychofizycznej i umiejętności przewidywania zagrożeń w specyficznych warunkach akcji ratownictwa wysokościowego,
 - d) rozpoznawanie zagrożeń na własnym terenie działania,
 - e) taktyka prowadzenia akcji ratowniczej z elementami ratownictwa wysokościowego,
 - f) współdziałanie z jednostkami ochrony przeciwpożarowej podczas różnego typu działań ratowniczych oraz z innymi podmiotami krajowego systemu ratowniczo - gaśniczego,
 - g) rozwój sprawności fizycznej w zakresie poruszania się w warunkach typowych dla działań ratownictwa wysokościowego (wspinaczka, poruszanie się po poręczówkach, jaskiniach, kratownicach itp.),
 - h) szkolenia wynikające z potrzeb danej SGRW.

5. Na zajęcia, o których mowa w ppkt 6, należy przeznaczyć 40% czasu przewidzianego na doskonalenie zawodowe funkcjonariuszy pełniących służbę w JRG PSP lub członków innych jednostek ochrony przeciwpożarowej, w których utworzona jest SGRW.
6. Każdy z ratowników co najmniej raz w roku bierze udział w pięciodniowym zgrupowaniu szkoleniowo-kondycyjnym.
7. Podczas zgrupowania szkoleniowo-kondycyjnego, przez pięć dni, prowadzi się:
 - a) trening alpinistyczny na obiektach przyrody lub konstrukcjach budowlanych,
 - b) ćwiczenia zgrywające,
 - c) trening kondycyjny.
 - d) prelekcje z zakresu ratownictwa wysokościowego.
8. Przebieg zgrupowania szkoleniowo-kondycyjnego nie powinien zakłócić funkcjonowania danego podmiotu ratowniczego w KSRG, w szczególności gotowości operacyjnej SGRW.
9. Program zgrupowania szkoleniowo-kondycyjnego dla SGRW w PSP opracowuje dowódca SGRW, a zatwierdza Komendant Powiatowy (Miejski) PSP. W celu podnoszenia sprawności fizycznej członków SGRW należy zapewnić im możliwość wykonywania ćwiczeń siłowych z elementami technik alpinistycznych i ćwiczeń wspinaczkowych.
10. Raz w roku dowódca SGRW przeprowadza dla członków SGRW test sprawnościowy oraz egzamin teoretyczny i praktyczny z zakresu technik ratownictwa wysokościowego. Test sprawnościowy obejmuje:
 - a) biegowy test Coopera (zalicza ocena co najmniej dobra, zgodnie z tabelą wyników),
 - b) sprawne i poprawne technicznie poruszanie się po poręczówkach pionowych o łącznej długości podchodzenia ok. 60 m, przez co najmniej 6 przepięć oraz łącznej długości zjazdu ok. 60 m, przez co najmniej 6 przepięć,
 - c) podciąganie co najmniej 10 razy na drążku ciągiem martwym, co najmniej:
 - 10 razy - dla ratowników w wieku do lat 30,
 - 9 razy - dla ratowników w wieku 31- 35 lat,
 - 8 razy - dla ratowników w wieku 36- 40 lat,
 - 7 razy - dla ratowników w wieku powyżej 40 lat,

11. Dla członków SGRW, którzy nie zaliczyli testu sprawnościowego oraz egzaminu teoretycznego i praktycznego w pierwszym terminie dowódca SGRW wyznacza termin poprawkowy nie później niż na 6 miesięcy od pierwszego terminu.
12. Nie zaliczenie egzaminu lub testu sprawnościowego w terminie poprawkowym, powoduje iż ratownik nie może brać udziału w działaniach ratowniczych SGRW. Jeżeli ratownik nie zaliczy egzaminu lub testu sprawnościowego w ciągu 1 roku od terminu poprawkowego, zostaje wykluczony ze składu SGRW. Wykluczony ratownik nie może brać udziału w działaniach ratowniczych i ćwiczeniach SGRW.
13. Instruktorzy, o których mowa w pkt 3, co najmniej raz w roku powinni uczestniczyć w zgrupowaniach szkoleniowo-kondycyjnych, których podstawowym celem jest podnoszenie oraz unifikacja umiejętności i wiedzy ratowniczej.
14. Organizatorem zgrupowania szkoleniowo-kondycyjnego dla kadry instruktorskiej jest biuro właściwe do spraw szkolenia Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej.
15. Raz w roku, wskazana przez Komendanta Głównego PSP, Komenda Wojewódzka PSP organizuje (we współpracy i pod nadzorem KG PSP) ogólnopolskie manewry ratownicze dla pojedynczych przedstawicieli wszystkich SGRW. Celem manewrów jest wymiana doświadczeń w zakresie stosowanych technik ratownictwa wysokościowego i sprzętu ratowniczego oraz prowadzenie wspólnych ćwiczeń. W trakcie manewrów na bazie szkół pożarniczych lub Komend Wojewódzkich PSP organizuje się warsztaty ratownicze, których tematyka porusza bieżące zagadnienia związane z ratownictwem wysokościowym.
16. SGRW poziomu C w miarę możliwości powinna uczestniczyć w ćwiczeniach międzynarodowych, krajowych, regionalnych i wojewódzkich.

CZĘŚĆ 8 WSPÓLPRACA MIĘDZYNARODOWA I TRANSGRANICZNA W ZAKRESIE RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO

Działania SGRW poza granicami kraju realizowane są na podstawie obowiązujących przepisów prawa zgodnie z podpisanymi umowami, porozumieniami i instrukcjami metodycznymi.

CZĘŚĆ 9 ZADANIA WOJEWÓDZKIEGO KOORDYNATORA PSP DS. RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO.

Komendant wojewódzki PSP wyznacza w odrębnym trybie Wojewódzkiego Koordynatora PSP ds. ratownictwa wysokościowego. Do zadań Koordynatora należy:

1. analizowanie stanu gotowości ratownictwa wysokościowego na terenie województwa;
2. analizowanie dokumentacji dotyczącej:
 - a) organizacji SGRW
 - b) organizowania ćwiczeń;
 - c) działań ratowniczych;
 - d) wypadków ratowników wysokościowych;
3. nadzorowanie organizacji oraz przebiegu szkoleń z zakresu ratownictwa wysokościowego;
4. udział w przedsięwzięciach organizacyjno-operacyjnych PSP, w szczególności w zakresie opracowywania, modyfikowania i aktualizowania wojewódzkich i powiatowych planów ratowniczych oraz planów rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego w aspekcie ratownictwa wysokościowego, a także opiniowania zasad współdziałania KSRG z podmiotami realizującymi zadania z zakresu ratownictwa wysokościowego;
5. sporządzanie analiz w zakresie wyposażenia technicznego PSP i OSP do ratownictwa wysokościowego i przedkładanie ich przełożonym wraz z propozycjami zakupów lub wymiany;
6. opiniowanie scenariuszy oraz współuczestnictwo w organizacji, przeprowadzeniu i ocenie ćwiczeń na poziomie wojewódzkim i powiatowym;

7. udział w inspekcjach gotowości operacyjnej w zakresie organizacji ratownictwa wysokościowego;
8. udział w spotkaniach, warsztatach i konferencjach dotyczących współpracy jednostek KSRG z innymi podmiotami ratowniczymi;
9. Rekomendowanie:
 - a) planu rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego w zakresie ratownictwa wysokościowego,
 - b) wniosków z analizy gotowości operacyjnej jednostek w zakresie ratownictwa wysokościowego,
 - c) planów szkolenia i doskonalenia zawodowego na potrzeby KSRG,
 - d) planów zakupów i rozmieszczenia sprzętu ratowniczego do realizacji zadań podstawowych i specjalistycznych z zakresu ratownictwa wysokościowego,
 - e) zasad współpracy ze służbami i podmiotami współdziałającymi z zakresu ratownictwa wysokościowego.

CZĘŚĆ 10 KOMISJA DS. RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO

1. Komendant Główny PSP powołuje w odrębnym trybie Komisję ds. Ratownictwa Wysokościowego.
2. Do zadań komisji należy:
 - a) analizowanie stanu ratownictwa wysokościowego w KSRG;
 - b) wytyczanie kierunków rozwoju ratownictwa wysokościowego w KSRG;
 - c) analizowanie dokumentacji dotyczących trudniejszych akcji ratowniczych oraz wypadków w ratownictwie wysokościowym;
 - d) przeprowadzanie egzaminów na stopnie instruktorskie z zakresu ratownictwa wysokościowego PSP;
 - e) rozpatrywanie i opiniowanie wniosków o uznanie kwalifikacji i uprawnień w ratownictwie wysokościowym strażakom, którzy ukończyli szkolenie poza PSP;
 - f) wskazywanie ewentualnych rozbieżności pomiędzy obowiązującymi programami szkolenia w zakresie ratownictwa wysokościowego, a programami, według których były realizowane szkolenia poza PSP oraz wskazanie ewentualnej konieczności odbycia szkolenia uzupełniającego i jego zakresu;
 - g) opiniowanie przydatności sprzętu i technik ratownictwa wysokościowego w zakresie możliwości ich stosowania.

CZĘŚĆ II POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Tracą moc *„Wytyczne do organizacji ratownictwa wysokościowego w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym”* z grudnia 2011 r.

CZĘŚĆ 12 SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

1. Wykaz przepisów związanych z ratownictwem wysokościowym
2. Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt, pojazdy i środki techniczne do ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowych czynności ratowniczych
3. Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt, pojazdy i środki techniczne do ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznych czynności ratowniczych
4. Plan rozwoju sieci jednostek przygotowanych do ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowych czynności ratowniczych.
5. Plan rozwoju sieci jednostek przygotowanych do ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznych czynności ratowniczych.
6. Przykładowe schematy organizacyjno-etatowe SGRW
7. Przykładowy wykaz norm.
8. Książeczka ratownika wysokościowego KSRG
9. Wniosek o skierowanie na egzamin na tytuł „Instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG”.
10. Zaświadczenie o uzyskaniu tytułu „instruktora ratownictwa wysokościowego krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego”
11. Wniosek o nadanie tytułu „Starszego instruktora ratownictwa wysokościowego krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego”
12. Arkusz oceny instruktora
13. Zaświadczenie o uzyskaniu tytułu „starszego instruktora ratownictwa wysokościowego krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego”
14. Znaki gestowe do współpracy ratownika wysokościowego ze śmigłowcem ratowniczym.